

**«Қазақстан – Зираат Интернешнл Банк»
Еншілес Банк» акционерлік қоғамы**

Қаржылық есептілік

*2014 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
тәуелсіз аудитордың есебімен бірге*

МАЗМҰНЫ

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ ЕСЕБІ

Қаржылық жағдай туралы есеп.....	1
Жиынтық кіріс туралы есеп	2
Капиталдағы өзгерістер туралы есеп.....	3
Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп	4

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

1. Қызмет сипаты	5
2. Қаржылық есептілікті дайындау негізі	5
3. Есеп саясатының негізгі ережелері	5
4. Маңызды есептік пайымдаулар мен бағалаулар	21
5. Сегменттер жөніндегі ақпарат	21
6. Ақша қаражаты және олардың баламалары	24
7. Инвестициялық бағалы қағаздар	24
8. Клиенттерге берілетін несиелер	24
9. Негізгі құралдар	27
10. Материалдық емес активтер	28
11. Өзге активтер.....	29
12. Басқа банктердің қаражаты	29
13. Клиенттердің қаражаты	29
14. Салық салу	30
15. Басқа да міндеттемелер	31
16. Капитал	32
17. Пайыздық кірістер мен пайыздық шығыстар.....	32
18. Таза комиссиялық кіріс	32
19. Әкімшілік және басқа да операциялық шығыстар.....	33
20. Шарттық және шартты міндеттемелер	33
21. Тәуекелдерді басқару.....	35
22. Өділ құнды бағалау.....	43
23. Активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімін сараптау	46
24. Байланысты тараптармен операциялар.....	46
25. Капитал жеткіліктігі	48



«Эрнст энд Янг» ЖШС
Әл-Фараби д-лы, 77/7
«Есентай Тауэр» ғимараты
Алматы қ., 050060
Қазақстан Республикасы
Тел.: +7 727 258 5960
Факс: +7 727 258 5961
www.ey.com

ТОО «Эрнст энд Янг»
пр. Аль-Фараби, 77/7
здание «Есентай Тауэр»
г. Алматы, 050060
Республика Казахстан
Тел.: +7 727 258 5960
Факс: +7 727 258 5961

Ernst & Young LLP
Al-Farabi ave., 77/7
Esentai Tower
Almaty, 050060
Republic of Kazakhstan
Tel.: +7 727 258 5960
Fax: +7 727 258 5961

Тәуелсіз аудитордың есебі

«Қазақстан – Зираат Интернешнл Банк» Еншілес Банк» акционерлік қоғамының Акционерлері мен Директорлар кеңесіне

Біз қоса беріліп отырған «Қазақстан – Зираат Интернешнл Банк» Еншілес Банк» акционерлік қоғамының (бұдан әрі мәтін бойынша – «Банк») 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жай-күй бойынша қаржылық жағдай туралы есептен, жиынтық кіріс туралы есептен, капиталдағы өзгерістер туралы есептен және көрсетілген күнде аяқталған жыл ішіндегі ақша қаражатының қозғалысы туралы есептен, сондай-ақ есеп саясатының маңызды аспектілері туралы ақпарат пен басқа да түсіндірме ақпараттан тұратын қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік.

Аудит жасалатын тұлғаның қаржылық есептілік үшін жауапкершілігі

Банк басшылығы аталған қаржылық есептіліктің Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес жасалуы және шынайылығы үшін әрі шынайы емес әрекеттердің немесе қатенің салдарынан маңызды бұрмалануы жоқ қаржылық есептілікті жасау үшін қажет болатын ішкі бақылау жүйесі үшін жауапкершілік көтереді.

Аудитордың жауапкершілігі

Біздің жауапкершілігіміз жүргізілген аудиттің негізінде қаржылық есептіліктің шынайылығы туралы пікірімізді білдіру болып табылады.

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргіздік. Бұл стандарттар бізден этикалық нормаларды орындамауымызды, сондай-ақ қаржылық есептілік елеулі бұрмалануларды қамтымайтындығына жеткілікті болатын сенімділікке ие болатындай етіп аудитті жоспарлауымызды және жүргізуімізді талап етеді.

Аудитке қаржылық есептілікте сандық көрсеткіштерді растайтын аудиторлық дәлелдерді алуға және онда ақпараттың ашылып көрсетілуіне бағытталған аудиторлық процедураларды жүргізу кіреді. Аудиторлық процедураларды таңдау біздің пайымдауымыздың мәні болып табылады, әрі ол шынайы емес әрекеттердің немесе қателердің салдарынан жол берілген қаржылық есептілікте елеулі бұрмалану тәуекелін бағалауға негізделеді. Бұл тәуекелді бағалау процесінде аудитор ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікірді білдіру мақсатында емес, тиісті аудиторлық процедураларды таңдау мақсатында қаржылық есептіліктің жасалуын және шынайылығын қамтамасыз ететін ішкі бақылау жүйесін қарастырады. Сондай-ақ аудит қолданылатын есеп саясатының лайықты сипаты мен Банк басшылығы алған бағалау көрсеткіштерінің негізділігін бағалауды, сондай-ақ тұтас қаржылық есептіліктің берілуін бағалауды қамтиды.

Біз аудит барысында алынған аудиторлық дәлелдер өз пікірімізді білдіру үшін жеткілікті әрі лайықты негіздерді білдіреді деп санаймыз.

Қорытынды

Біздің пікірімізше, қаржылық есептілік барлық маңызды қатынастарда 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Қазақстан – Зираат Интернешнл Банк» Еншілес Банк» акционерлік қоғамының қаржылық жағдайын, сондай-ақ көрсетілген күнде аяқталған жылғы ақша қаражатының қозғалысы мен қаржылық нәтижелерін Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес дұрыс бейнелейді.

Ernst & Young LLP



Евгений Жемалетдинов
Аудитор / «Эрнст энд Янг» ЖШС-тің
Бас директоры

Қазақстан Республикасының аумағында
аудиторлық қызметпен айналысуға
арналған мемлекеттік лицензия:
сериясы МФЮ-2, № 0000003,
Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі
2005 жылғы 15 шілдеде берген

2015 жылғы 31 наурыз



Аудитордың 2003 жылғы 24 желтоқсандағы
№ 0000553 біліктілік куәлігі

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ЕСЕП

2014 жылдың 31 желтоқсанына

(мың теңгемен)

	Ескерт.	2014	2013
Активтер			
Ақша қаражаты және олардың баламалары	6	5.287.604	5.664.342
Инвестициялық бағалы қағаздар:			
- сату үшін қолда бар	7	1.687.205	-
- өтеуге дейін ұстап қалатын	7	-	2.129.703
Клиенттерге берілетін несиелер	8	23.029.516	16.735.597
Негізгі құралдар	9	1.142.231	642.594
Материалдық емес активтер	10	159.298	191.624
Өзге активтер	11	1.802.692	808.979
Активтер жиыны		33.108.546	26.172.839
Міндеттемелер			
Басқа банктердің қаражаты	12	1.361.519	309.594
Клиенттердің қаражаты	13	12.228.919	7.633.431
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер	14	94.591	-
Мерзімі ұзартылған корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер	14	229.925	167.719
Басқа да міндеттемелер	15	46.892	51.301
Міндеттемелер жиыны		13.961.846	8.162.045
Капитал			
Жарғылық капитал	16	15.000.000	15.000.000
Бөлінбеген пайда		1.799.203	911.022
Резервтік капитал	16	1.750.542	1.901.851
Негізгі құралдарды қайта бағалау қоры		596.955	197.921
Капиталдың жиыны		19.146.700	18.010.794
Міндеттемелер мен капитал жиыны		33.108.546	26.172.839

Банк Басқармасының атынан шығарылуға қол қойылды және бекітілді

Арифийоглу А. Зеки

Басқарма Төрағасы

Ақмөлдір Омарова

Бас бухгалтер

2015 жылғы 31 наурыз



ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ЕСЕП

2014 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

(мың теңгемен)

	<i>Ескерт.</i>	2014	2013
Пайыздық кірістер	17	2.351.071	1.579.574
Пайыздық шығыстар	17	(147.547)	(1.213)
Таза пайыздық кіріс		2.203.524	1.578.361
Несие портфелінің құнсыздану резерві	8	(40.397)	(208.133)
Несие портфелінің құнсыздану резервінен кейінгі таза пайыздық кіріс		2.163.127	1.370.228
Таза комиссиялық кіріс	18	656.829	583.816
Шетел валютасындағы операциялар бойынша таза кірістер/(шығыстар):			
- сауда операциялары		351.610	258.348
- валюталық баптарды қайта бағалау		(11.855)	(13.432)
Басқа да операциялық кірістер		21.502	53.567
Әкімшілік және басқа да операциялық шығыстар	19	(1.142.530)	(878.895)
Корпоративтік табыс салығының шығыстарына дейінгі пайда		2.038.683	1.373.632
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	14	(401.811)	(242.082)
Бір жылғы пайда		1.636.872	1.131.550
Басқа да жиынтық кіріс			
<i>Келесі кезеңдерде пайда немесе залал құрамында қайта жіктелуге жатпайтын басқа да жиынтық кіріс:</i>			
Негізгі құралдарды қайта бағалау	9	498.793	(5.800)
Басқа жиынтық кірістің құрамдастарына жататын корпоративтік табыс салығы	14	(99.759)	1.160
Салықтар шегерілген бір жылғы басқа да жиынтық кіріс/(залал)		399.034	(4.640)
Бір жылғы жиынтық кіріс жиыны		2.035.906	1.126.910

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЕСЕП

2014 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

(мың теңгемен)

	Жарғылық капитал	Негізгі құралдарды қайта бағалау қоры	Резервтік капитал	Бөлінбеген пайда	Капиталдың жиыны
2012 жылдың 31 желтоқсанына	15.000.000	209.902	1.084.434	737.972	17.032.308
Бір жылғы пайда	-	-	-	1.131.550	1.131.550
Бір жылғы басқа да жиынтық залал	-	(4.640)	-	-	(4.640)
Бір жылғы жиынтық (залал)/кіріс жиыны	-	(4.640)	-	1.131.550	1.126.910
Банк акционерлеріне төленген дивидендтер (16-ескертпе)	-	-	-	(148.424)	(148.424)
Ғимаратты оң қайта бағалауды бөлінбеген пайдаға ауыстыру	-	(7.341)	-	7.341	-
Жалпы банк резервін ұлғайту	-	-	555.663	(555.663)	-
Серпінді резервтерді ұлғайту	-	-	261.754	(261.754)	-
2013 жылдың 31 желтоқсанына	15.000.000	197.921	1.901.851	911.022	18.010.794
Бір жылғы пайда	-	-	-	1.636.872	1.636.872
Бір жылғы басқа да жиынтық кіріс	-	399.034	-	-	399.034
Бір жылғы жиынтық кіріс жиыны	-	399.034	-	1.636.872	2.035.906
Банк акционерлеріне төленген дивидендтер (16-ескертпе)	-	-	-	(900.000)	(900.000)
Серпінді резервтердің азаюы (16-ескертпе)	-	-	(151.309)	151.309	-
2014 жылдың 31 желтоқсанына	15.000.000	596.955	1.750.542	1.799.203	19.146.700

АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП

2014 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

(мың теңгемен)

	<i>Ескерт.</i>	2014	2013
Операциялық қызметтен болған ақша ағындары			
Түскен пайыздар		2.339.729	1.592.865
Төленген пайыздар		(104.837)	(943)
Алынған комиссиялар		650.425	595.321
Төленген комиссиялар		(24.769)	(24.159)
Шетел валютасындағы операциялар бойынша алынған таза кірістер		351.610	258.348
Басқа да алынған операциялық кірістер		15.282	–
Қызметкерлерге төленген шығыстар		(637.443)	(530.319)
Басқа да төленген әкімшілік және операциялық шығыстар		(402.184)	(284.944)
Операциялық активтер мен міндеттемелердегі өзгерістерге дейінгі операциялық қызметтен түскен ақша ағымдары		2.187.813	1.606.169
<i>Операциялық активтердің таза (көбеюі)/азаяуы:</i>			
Басқа банктердегі қаражат		–	301.731
Клиенттерге берілетін несиелер		(6.275.970)	(7.141.208)
«РЕПО» шарттары бойынша дебиторлық берешек		–	3.947.949
Өзге активтер		(63.846)	(23.709)
<i>Операциялық міндеттемелердің таза көбеюі/(азаяуы)</i>			
Басқа банктердің қаражаты		1.022.632	308.260
Клиенттердің қаражаты		3.603.750	2.167.657
Басқа да міндеттемелер		(37.563)	22.283
Корпоративтік табыс салығына дейінгі операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза түсуі		436.816	1.189.132
Төленген корпоративтік табыс салығы		(344.773)	(194.716)
Операциялық қызметтен ақша қаражатының таза түсімі		92.043	994.416
Инвестициялық қызметтен түсетін ақша ағындары			
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді сатып алу	9, 10	(72.789)	(102.872)
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялық бағалы қағаздарды өтеуден түскен түсім		–	1.018.775
Сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздарды өткізуден түскен түсім		438.101	–
Негізгі құралдардың және материалдық емес активтердің шығыынан түскен түсім		–	70.500
Инвестициялық қызметтен болған ақша қаражатының таза түсімі		365.312	986.403
Қаржылық қызметтен түскен ақша ағындары			
Банк акционерлеріне төленген дивидендтер	16	(900.000)	(148.424)
Қаржылық қызметтен түскен ақша қаражатының таза жұмсалыуы		(900.000)	(148.424)
Айырбастау бағамы өзгерістерінің ақша қаражаты мен олардың баламаларына әсері		65.907	(13.432)
Ақша қаражаты мен олардың баламаларының таза көбеюі/(азаяуы)		(376.738)	1.818.963
1 қаңтарға ақша қаражаты мен оның баламалары	6	5.664.342	3.845.379
31 желтоқсанға ақша қаражаты мен олардың баламалары	6	5.287.604	5.664.342

5-48 бет аралығында қоса берілген ескертпелер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

1. Қызмет сипаты

«Қазақстан – Зираат Интернешнл Банк» Еншілес Банк» акционерлік қоғамы (бұдан әрі мәтін бойынша – «Банк») Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес 1993 жылы тіркелді. Банк өз қызметін Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі (бұдан әрі мәтін бойынша – «ҚРҰБ») 2007 жылғы 29 желтоқсанда берген № 163 бас банктік лицензияға сәйкес жүзеге асырады. Банк қызметін ҚРҰБ реттейді.

Банк халықтың салымдарын қабылдап, несиелер береді және Қазақстан аумағында, сол сияқты одан тыс жерлерге ақша қаражатын аударады, валюталарды айырбастау операцияларын жүргізеді, сондай-ақ Банк клиенттері болып табылатын заңды және жеке тұлғаларға басқа да банк қызметтерін көрсетеді.

Банк салымдарды міндетті сақтандыру жүйесінің қатысушысы болып табылады. Бұл жүйе «Екінші деңгейдегі банктердегі салымдарды міндетті сақтандыру туралы» Қазақстан Республикасының 2006 жылғы 7 шілдедегі Заңына сәйкес қызмет етеді және ҚРҰБ-мен реттеледі. Сақтандыру банкрот және ҚРҰБ-нің банк қызметін жүзеге асыруға арналған лицензиясы шақыртылып алынған жағдайда Банктің әрбір жеке салымшының алдында бес миллион теңгеге дейінгі міндеттемелерін өтейді. 1993 жылдан бері Банк Қазақстан қор биржасының (бұдан әрі мәтін бойынша – «ҚҚБ») валюталық нарығының мүшесі болып табылады.

2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің филиал желісіне Қазақстан Республикасында орналасқан 3 филиал кіреді (2013 жылғы 31 желтоқсанға: 3).

Банктің басты кеңсежайының заңды мекенжайы: Қазақстан Республикасы, Алматы қаласы, Ключков к-сі, 132-үй.

2014 және 2013 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Банктің бақылау жасаушы акционері Т.С. Ziraat Bankasi A.S. (Түркия) (бұдан әрі мәтін бойынша – «Бас ұйым» немесе «Бақылаушы акционер») болып табылады.

2014 және 2013 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Банк акционерлері мыналар болды:

Акционер	2014, %	2013, %
T.C. Ziraat Bankasi A.S.	99,58	99,58
Emlak Pazarlama Insaat Proje Yonetimi ve Ticaret A.S.	0,25	0,25
T. Emlak Bankasi A.S. Munzam Sosyal Guvenlik Ve Yardim Vakfi	0,17	0,17
Жиыны	100,00	100,00

2. Қаржылық есептілікті дайындау негізі

Осы қаржылық есептілік Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (бұдан әрі мәтін бойынша – «ХҚЕС») сәйкес дайындалды.

Қаржылық есептілік «Есеп саясатының негізгі ережелері» бөлімінде аталып өткенді қоспағанда, нақты шығындар бойынша есепке алу қағидатына сәйкес дайындалды. Мысалы, сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар әділ құны бойынша бағаланады.

Осы қаржылық есептілік, егер басқаша көрсетілмеген болса, мың қазақстандық теңгемен (бұдан әрі мәтін бойынша – «теңге») берілді.

3. Есеп саясатының негізгі ережелері

Есеп саясатындағы өзгерістер

Банк 2014 жылғы 1 қаңтарда басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енген келесі қайта қаралған ХҚЕС пен түсіндірулерді қолданды:

«Инвестициялық компаниялар» 10 ХҚЕС-ке (IFRS), 12 ХҚЕС-ке (IFRS) және 27 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер

Түзетулерде 10 ХҚЕС-ке (IFRS) сай инвестициялық компанияның анықтамасын қанағаттандыратын компаниялар үшін шоғырландыруға қатысты талаптардан алып тастау көзделген. Шоғырландыруға қатысты талаптан ерекшелікке сай инвестициялық компаниялар еншілес компанияларды пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша ескеруі тиіс. Түзетулер Банкке әсерін тигізбеді, өйткені Банк 10 ХҚЕС-ке (IFRS) сай инвестициялық компанияның анықтамасын қанағаттандырмайды.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Есеп саясатындағы өзгерістер (жалғасы)

32 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер «Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелерді өзара есепке алу»

Мұндай түзетулердің шеңберінде «қазіргі сәтте өзара есепке алуды жүзеге асыруға арналған заңмен бекітілген құқыққа ие болады» деген сөйлемнің мағынасын, сондай-ақ шеңберінде бір мезгілді емес жалпы төлемдер пайдаланылатын есептеу жүйелеріне қатысты өзара есепке алу критерийлері түсіндіріледі. Түзетулер Банкке әсерін тигізбеді.

21 КРМФО (IFRIC) «Міндетті төлемдер» түсіндірмесі

Түсіндірмеде компанияның заңнамаға сай төлем жасау қажеттілігін тудыратын қызмет орын алғанда салықтарға, алымдарға және өзге де міндетті төлемдерге қатысты міндеттемені мойындауы тиіс екендігі көрсетіледі. Ең аз шекті мәнге қол жеткізілген жағдайда оны төлеу талап етілетін міндетті төлем жағдайында Түсіндірмеде міндеттеме ең аз шекті мәнге қол жеткізілгенге дейін мойындалмайтындығы көрсетілген.

21 КРМФО (IFRIC) түсіндірмесі Банктің қаржылық есептілігіне әсерін тигізбеді, өйткені Банк алдыңғы жылдары 21 ХҚЕС (IFRIC) түсіндірмелерінің талаптарына сәйкес келетін 37 ХҚЕС-те (IAS) «Резервтер, шартты міндеттемелер мен шартты активтер» белгіленген мойындау қағидаттарын ұстанды.

39 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер «Туынды құралдардың новациясы және хеджирлеуді есепке алуды жалғастыру»

Хеджирлеу құралы ретінде жіктелген туынды құрал новациясы белгілі бір критерийлерді қанағаттандырған жағдайда түзетулер хеджирлеуді есепке алуды тоқтату қажеттілігінен босатады. Түзетулер Банкке әсерін тигізбеді, өйткені ағымдағы есепті кезеңде Банк туынды қаржы құралдарын жаңартқан жоқ.

Қаржылық емес активтердің өтелетін құны туралы ақпаратты ашып көрсету – 36 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер

Бұл түзетулер 36 ХҚЕС-ке (IAS) «Активтердің құнсыздануы» сай талап етілетін ақпаратты ашып көрсету бөлігінде 13 ХҚЕС (IFRS) «Әділ құны бойынша бағалау» көзделмеген салдарды жояды. Осыдан басқа, түзетулер солар бойынша құнсыздану танылған немесе кезең ішінде құнсызданудан болған зиян қалпына келтірілген активтердің немесе ақша ағындарын тудыратын бөлімшелердің өтелетін құны туралы ақпараттың ашылып көрсетілуін талап етеді. Түзетулер Банктің қаржылық жағдайына немесе қызметінің қаржылық нәтижелеріне ықпалын тигізбеді.

Әділ құнды бағалау

Банк сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар сияқты қаржы құралдарын және негізгі құралдар құрамындағы ғимарат пен жер сияқты қаржылық емес активтерді әрбір есепті күнге әділ құны бойынша бағалайды. Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарының әділ құны туралы ақпарат *22-ескертпеде* ашылып көрсетіледі.

Активтің сатылғаны үшін түскен немесе бағалау күніне нарық қатысушыларының арасында әдеттегі тәртіппен жасалатын мәміленің шеңберінде міндеттемелердің берілгені үшін төленген баға әділ құн болып табылады. Әділ құнды бағалау активті сату немесе міндеттемені беру бойынша мәміле:

- не бұл актив немесе міндеттеме үшін негізгі нарықта;
- не болмаса мұндай актив немесе міндеттеме үшін барынша қолайлы нарықта негізгі нарықтың жоқтығы талаптарында болады деп болжайды.

Банктің негізгі немесе барынша қолайлы нарыққа қол жеткізу мүмкіндігі болуы тиіс. Активтің немесе міндеттеменің әділ құны нарық қатысушылары активтің немесе міндеттеменің бағасын анықтау кезінде пайдаланатын жорамалдарды қолдана отырып бағаланады, бұл ретте нарық қатысушылары өздерінің ең үздік мүдделерінде әрекет етеді деп болжануда. Қаржылық емес активтің әділ құнын бағалау нарық қатысушысының активті барынша жақсы және барынша тиімді тәсілмен пайдаланудан немесе оны мұндай активті барынша жақсы және барынша тиімді тәсілмен пайдаланатын басқа нарық қатысушысына сатудан болатын экономикалық пайданы жасау мүмкіндігін ескереді.

Банк қалыптасқан жағдайда қолайлы болатын және әділ құнды бағалау үшін жеткілікті болатын деректер қолжетімді болатын бағалау әдістемелерін пайдаланады, бұл ретте орынды байқалатын бастапқы деректерді барынша және байқалмайтын бастапқы деректерді мейлінше пайдаланады.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Әділ құнды бағалау (жалғасы)

Әділ құны бағаланатын немесе қаржылық есептілікте ашылып көрсетілетін барлық активтер мен міндеттемелер төменде сипатталған әділ құн көздерінің иерархиясы шеңберінде жалпы әділ құнды бағалау үшін елеулі болып табылатын ең төмен деңгейдегі бастапқы деректердің негізінде жіктеледі:

- 1-ші деңгей – Ұқсас активтер немесе міндеттемелер бойынша белсенді нарықтардағы нарықтық баға белгілеулер (қандай да бір түзетулерсіз);
- 2-деңгей – Әділ құнды бағалау үшін маңызды болатын иерархияның ең төменгі деңгейіне жататын бастапқы деректер нарықта тікелей немесе жанама байқалатын болып табылатын бағалау үлгілері;
- 3-деңгей – Әділ құнды бағалау үшін маңызды болатын иерархияның ең төменгі деңгейіне жататын бастапқы деректер нарықта байқалатын болып табылмайтын бағалау үлгілері.

Қаржылық есептілікте мерзімді негізде мойындалатын активтер мен міндеттемелер жағдайында Банк әрбір есепті кезеңнің соңына жіктеуді қайта талдай отырып (жалпы әділ құнды бағалау үшін маңызды болатын ең төменгі деңгейдегі бастапқы деректердің негізінде) иерархия көздерінің деңгейлері арасында аудару фактісін айқындайды.

Қаржы активтері

Бастапқы тану

39 ХҚЕС (IAS) ережелеріне сәйкес қаржы активтері пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша қайта бағаланатын қаржы активтері; несиелер және дебиторлық берешек; өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар; сату үшін қолда бар қаржы активтері ретінде жіктеледі. Есепке алуда қаржы активтерін бастапқы бейнелеу кезінде Банк оларға тиісті санат береді және одан кейін төменде сипатталған белгілі бір жағдайларда қаржы активтерін қайта жіктей алады.

Мойындау күні

Қаржы активтерін сатып алу және сату бойынша барлық стандарт операциялар операция мерзімінде, яғни Банк өзіне активті сатып алу бойынша міндеттеме алатын мерзімде бейнеленеді. Сатып алу немесе сату бойынша стандартты операцияларға қаржы активтерін сатып алу немесе сату операциялары жатады, әрі солардың шеңберінде активтерді заңнамада белгіленген немесе нарықта қабылданған мерзімде жеткізу талап етіледі.

Өтелуге дейін ұсталатын инвестициялар

Банктің өтеу мерзіміне дейін ұстау ниеті және қабілеті болған жағдайда, тіркелген немесе белгіленген төлемдермен және тіркелген төлем мерзімімен туынды емес қаржылық активтер өтеуге дейін ұсталатын активтер ретінде жіктеледі. Банктің белгісіз уақыт кезеңінде ұстау ниеті бар инвестициялар бұл санатқа енгізілмейді. Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар, нәтижесінде амортизациялық құн бойынша есепке алынады. Кірістер мен шығыстар инвестициялардың құнсыздануы кезінде, сондай-ақ амортизация процесінде пайда немесе зиян құрамында бейнеленеді.

Несиелер мен дебиторлық берешек

Несиелер мен дебиторлық берешек – тіркелген немесе айқындалатын төлемдері бар белсенді нарықта айналыста жүрмейтін туынды емес қаржы активтері. Олар дереу сатуға немесе жақын арада сатуға арналмаған және сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар немесе саудалық бағалы қағаздар ретінде жіктелмеген. Мұндай активтер пайыздың тиімді мөлшерлемесі әдісін пайдалана отырып амортизациялық құн бойынша көрсетіледі. Мұндай активтер бойынша кірістер мен шығыстар мұндай активтер есептен шығарылған немесе құнсызданған кезде, сондай-ақ амортизация процесінде пайда немесе залал құрамында көрсетіледі.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Қаржы активтері (жалғасы)

Бастапқы тану (жалғасы)

Сату үшін қолда бар қаржы активтері

Сату үшін қолда бар қаржы активтері сату үшін қолда бар деп жіктелген туынды емес қаржы активтерін білдіреді. Есепке алуда бастапқы бейнелеуден соң сату үшін қолда бар қаржы активтері әділ құны бойынша бағаланады, мұндайда кірістер мен шығыстар инвестициялар шығарылған немесе құнсызданған сәтке дейін өзге жиынтық кірісте бейнеленеді. Бұл жағдайда бұрын өзге жиынтық кірісте бейнеленген жинақталған кірістер мен шығыстар пайда немесе зиян құрамында қайта жіктеледі. Алайда, пайыздың тиімді мөлшерлемесі әдісімен есептелетін пайыздар пайда немесе зиян құрамында бейнеленеді.

Қаржы активтерінің қайта жіктелуі

Егер саудаға арналған деп жіктелген туынды емес қаржылық активке қатысты Банктің оны жақын арада сату ниеті болмаса, ол мынадай жағдайларда пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша қайта бағаланатын қаржылық активтердің санатынан қайта жіктелуі мүмкін:

- жоғарыда көрсетілген несиелер мен дебиторлық берешек анықтамасына жауап беретін қаржы активі Банктің осы активті көз жетерлік болашақта немесе өтеуге дейін ұстау ниеті және мүмкіндігі болса, несиелер мен дебиторлық берешек санатына қайта жіктелуі мүмкін;
- басқа да қаржы активтері сату үшін қолда бар немесе өтеуге дейін ұсталатын санатына өте сирек жағдайларда қайта жіктелуі мүмкін.

Несиелер мен дебиторлық берешектің анықтамасына сәйкес келетін болса, сату үшін қолда бар актив ретінде жіктелген қаржы активі Банктің осы активті көз жетерлік болашақта немесе өтеуге дейін ұстау ниеті және мүмкіндігі болса, несиелер мен дебиторлық берешек санатына қайта жіктелуі мүмкін.

Қаржы активтері қайта жіктеу күніне әділ құны бойынша қайта жіктеледі. Жиынтық кіріс туралы есепте бұрын мойындалған кірістер мен шығыстар қайтарылады. Қайта жіктеу мерзіміндегі қаржы активінің әділ құны оның жаңа бастапқы немесе амортизацияланған құнына айналады.

Ақша қаражаты және олардың баламалары

Ақша қаражаты мен олардың баламаларына қандай да бір шарттық міндеттемелер жүктелмеген қолма-қол қаражат және пайда болған күннен бастап тоқсан күннің ішінде өтеу мерзімі бар ҚРҰБ-дағы және басқа да банктердегі қаражат жатады.

Қарыз қаражаты

Шығарылған қаржы құралдары немесе олардың құрамдастары міндеттемелер ретінде жіктеледі, егер шарттық келісімнің нәтижесінде Банктің ақша қаражатын немесе өзге де қаржы активтерін жеткізу не болмаса меншікті үлес құралдарының тіркелген санына ақша қаражатының немесе басқа да қаржы активтерінің тіркелген сомасына айырбас арқылы міндеттемені өзге тәсілмен орындауға міндеттемесі болса. Мұндай құралдарға басқа банктердің қаражаты мен клиенттердің қаражаты жатады. Бастапқыда мойындалғаннан кейін қарыз қаражаты пайыздың тиімді мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, амортизацияланған құны бойынша көрсетіледі. Кірістер мен шығыстар міндеттемелердің мойындалуы тоқтаған кезде, сондай-ақ амортизация процесінде пайда немесе зиян құрамында бейнеленеді.

Жалдау

Операциялық жалдау – Банк жалдаушы ретінде

Мүлікті жалдау операциялық жал ретінде жіктеледі, әрі мұндайда жалға беруші жалдау нысанына меншік құқығымен байланысты тәуекелдер мен пайданы іс жүзінде өзіне сақтап қалады. Операциялық жалдау шарты бойынша төлемдер жалдау мерзімі ішінде бірдей шығыстарға жатқызылады және өзге операциялық шығыстар құрамында ескеріледі.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Бастапқы тану кезінде қаржы құралдарын бағалау

Бастапқы тану кезінде қаржы құралдары әділ құны бойынша бағаланады, әрі ол солармен тікелей байланысты комиссиялар мен шығындарды ескере отырып пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша қайта бағаланатын құралдар болған жағдайда түзетіледі.

Бастапқы тану кезіндегі қаржы құралының әділ құнының ең жақсы растауы мәміле бағасы болып табылады. Егер Банк бастапқы тану кезіндегі әділ құн мәміле бағасынан ерекшеленеді деген тұжырымға келсе:

- егер әділ құн ұқсас актив немесе міндеттеме үшін белсенді нарықтағы баға белгілеулермен расталса (яғни 1-деңгейдегі бастапқы деректер) немесе тек бақыланатын нарықтардың ғана деректерін пайдаланатын бағалау әдісіне негізделсе, Банк бастапқы тану кезіндегі әділ құн мен мәміле бағасы арасындағы айырманы кіріс немесе шығыс ретінде мойындайды;
- қалған барлық жағдайларда қаржы құралының бастапқы бағалануы бастапқы тану кезіндегі әділ құн мен мәміле бағасы арасындағы айырманы келешек кезеңдерге жатқызу үшін түзетіледі. Бастапқы танылғаннан кейін Банк кейінге қалдырылған айырманы кіріс немесе шығыс ретінде тек егер бастапқы деректер қадағаланатынға айналғанда ғана не болмаса құралдың танылуы тоқтағанда мойындайды.

Қаржы активтерін өзара есепке алу

Қаржылық жағдай туралы есепте тек таза сальдоны бейнелей отырып, қаржы активтері мен міндеттемелерді өзара есепке алу өзара есепке алуды жүргізуге заңды бекітілген құқық және бір мезгілде міндеттемені реттеумен активті іске асыру ниеті болған кезде ғана жүзеге асырылады. Есепке алу құқығы келешектегі оқиғаға негізделмеуі тиіс және барлық келесі жағдайларда заңды күшке ие болуы тиіс:

- әдеттегі қызметтің барысында;
- міндеттемелер орындалмаған жағдайда; және
- ұйым немесе қарсы агенттердің біреуі дәрменсіз немесе банкрот болып қалған жағдайда.

Бұл, әдетте, өзара есепке алу туралы бас келісімдерге қатысты орындалмайды және тиісті активтер мен міндеттемелер қаржылық жағдай туралы есепте толық сомада көрсетіледі.

Қаржы активтерінің құнсыздануы

Әрбір есепті күнге Банк қаржылық активтің немесе қаржылық активтер тобының құнсыздануының объективті белгілерінің болуын бағалайды. Қаржы активі немесе қаржы активтерінің тобы активті бастапқы танудан кейін орын алған бір немесе одан артық оқиға (орын алған «шығынның туындау жағдайы») нәтижесінде құнсызданудың объективті дәлелі болған және шығын орын алған жағдай (немесе жағдайлар) сенімді түрде бағалауға болатын қаржы активі мен қаржы активтерінің тобынан күтілетін болашақ ақша қаражаты ағымдарына әсер еткен жағдайда ғана құнсызданған ретінде шартты түрде белгіленеді. Құнсыздану белгілеріне қарыз алушы немесе қарыз алушылар тобының айтарлықтай қаржылық қиындықтарының болуы, пайыздардың немесе негізгі қарыз сомасының төлемдері бойынша міндеттемелерді бұзуы, банкротқа ұшыраудың немесе қаржылық қайта ұйымдастырудың жоғары ықтималдылығы, сондай-ақ бақыланатын нарықтан алынатын ақпарат негізіндегі дәлел, күтілетін болашақ ақша қаражаты ағымдарының азаюы, мысалы мерзімі өткен төлемдер деңгейіндегі немесе активтер бойынша шығындармен ортақтастырылатын экономикалық жағдайлардағы өзгерістер кіреді.

Басқа банктердегі қаражат және клиенттерге берілген несиелер

Амортизацияланған құн бойынша есепке алынатын басқа банктердегі қаражат пен клиенттерге берілетін несиелерге қатысты Банктің ең бірінші дербес негізде жеке маңызды қаржы активтері үшін немесе жеке маңызды болып табылмайтын қаржы активтері үшін тұтас құнсызданудың объективті белгілері болуын бағалайды. Егер Банк жеке негізде бағаланған қаржы активі бойынша оның маңызды болып табылатындығына қарамастан құнсызданудың объективті белгілері жоқ деп шешсе, Банк бұл активті несиелік тәуекелдің осыған ұқсас сипаттамалары бар қаржы активтері тобына қосады. Соған қатысты құнсыздану шығындары мойындалатын дербес негізде құнсыздану мәніне бағаланатын активтер жиынтық негізде құнсыздану мәніне бағаланбауы тиіс.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Қаржы активінің құнсыздануы (жалғасы)

Басқа банктердегі қаражат және клиенттерге берілген несиелер

Құнсызданудан шығынға ұшыраудың объективті дәлелдері болған жағдайда, шығын сомасы активтердің баланстық құны мен ақшалай қаражаттың болашақ бағалау ағымдарының келтірілген құнының (әлі ұшырамаған несиелер бойынша болашақ күтілетін шығындарды ескермейтін) арасындағы айырманы білдіреді. Активтің баланстық құны резерв шотын пайдалану есебінен төмендейді және шығын сомасы пайда немесе зиян құрамында танылады. Пайыздық кірістер актив бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме негізінде төмендетілген баланстық құн бойынша есептелуін жалғастырады. Өтеудің нақты перспективалары болмаған және барлық қамтамасыз ету іске асырылған немесе Банкке берілген жағдайда, несиелер мен тиісті резерв есептен шығарылады. Егер келесі жылы құнсыздану шығындарын бағалау сомасы құнсыздану шығындары танылғаннан кейін болған оқиғаларға байланысты көбейсе немесе азайса, бұрын танылған құнсыздану шығындарының сомасы резерв шотын түзету арқылы көбейтіледі немесе азайтылады. Егер есептен шығарылу кейіннен қалпына келтірілетін болса, қалпына келтіру сомасы жиынтық кіріс туралы есепте көрсетіледі.

Күтілетін келешек ақша ағымдарының келтірілген құны қаржы активі бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталады. Егер несие ауыспалы пайыздық мөлшерлеме бойынша берілген болса, онда құнсыздану шығындарын бағалау үшін дисконттау мөлшерлемесі ағымдағы тиімді пайыздық мөлшерлеме болады. Қамтамасыз ету ретінде берілген қаржылық активтер бойынша болашақ күтілетін ақша ағымдарының келтірілген құнының есебі өндіру мүмкіндігінің болуына қарамастан қамтамасыз етуді алу мен іске асыру шығындары шегерілген өндіріп алу жағдайында алынуы мүмкін ақшалай қаражатты бейнелейді.

Құнсыздану белгілерінің болуын жиынтық бағалау мақсатында қаржы активтері тәуекелдің актив түрі, сала, қамтамасыз ету түрі, төлемдердің уақытылы болуы және басқа да факторлар сияқты сипаттамалары ескеріле отырып топтарға бөлінеді.

Құнсыздануы жиынтық негізде бағаланатын қаржы активтерінің тобы бойынша болашақ ақша ағымдары активтер бойынша шығындарға, топ активтерінің сипаттамасына ұқсас несиелік тәуекелдердің сипаттамасына қатысты тарихи ақпарат негізінде анықталады. Шығындар бойынша тарихи ақпарат шығындар бойынша тарихи ақпарат бар жылдарға әсерін тигізбеген қолданыстағы талаптардың әсерін бейнелеу және осы сәтте жоқ тарихи кезең үшін талаптардың әсерін жоққа шығару мақсатында бақыланатын нарықтағы ағымдық ақпарат негізінде түзетіледі. Болашақ ақша ағымдарының өзгерістерін бағалау әрбір жыл үшін бақыланатын нарықтағы тиісті ақпараттың өзгерістерін бейнелейді және сәйкес келеді (мысалы, жұмыссыздық деңгейіндегі, жылжымайтын мүлік бағаларындағы, тауар бағаларындағы, төлем мәртебесіндегі немесе топ шеккен шығындар мен мөлшерінің дәлелі болатын басқа факторлардағы өзгерістер). Болашақ ақша ағымдарын бағалау үшін қолданылатын әдістемелер мен жорамалдар шығындар бағасы мен нақты нәтижелер арасындағы айырмашылықты қысқарту үшін үнемі қайта қарастырылып отырады.

Өтеуге дейін ұсталатын қаржылық инвестициялар

Банк дербес негізде өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар бойынша құнсызданудың объективті белгілерінің болуын бағалайды. Құнсызданудан шығынға ұшыраудың объективті белгілері болған жағдайда, бұл шығындар сомасы активтің баланстық құны мен болашақ күтілетін ақша ағымдарының келтірілген құнының арасындағы айырма түрінде анықталады. Активтің баланстық құны азайып, залал сомасы пайда немесе зиян құрамында танылады.

Егер келесі жылы құнсызданудан күтілетін шығын сомасы құнсыздану шығындары танылғаннан кейін болған оқиға нәтижесінде төмендесе, онда бұрын танылған сома пайда немесе зиян құрамында бейнеленеді.

Сату үшін қолда бар қаржы инвестициялары

Банк әрбір есепті кезеңге сату үшін қолда бар қаржылық инвестициялар немесе инвестициялар тобы бойынша құнсызданудың объективті белгілерінің болуын бағалайды.

Сату үшін қолда бар ретінде жіктелген үлестік құралдар салынатын инвестицияларға қатысты құнсызданудың объективтік дәлелдеріне оның бастапқы құнынан төмен инвестициялардың әділ құнының елеулі немесе ұзақ уақыт бойғы төмендеуі кіреді. Құнсыздану белгілері болған кезде жинақталған шығындар (бұрын пайда немесе зиян құрамында танылған инвестиция бойынша құнсыздану шығындары шегерілген ағымдық әділ құн мен сатып алу құны арасындағы айырма ретінде анықталатын) өзге жиынтық кірістен пайда немесе зиян құрамында қайта жіктеледі.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Қаржы активінің құнсыздануы (жалғасы)

Сату үшін қолда бар қаржылық инвестициялар (жалғасы)

Үлестік құралдарға инвестициялар бойынша құнсыздану шығындары пайда немесе зиян арқылы қалпына келтірілмейді; құнсызданудан кейінгі әділ құнның көбеюі өзге жиынтық кірісте танылады.

Сату үшін қолда бар деп жіктелген борыштық құралдарға қатысты құнсыздану белгілерінің болуын бағалау амортизацияланған құн бойынша есепке алынатын қаржы активтеріне арналған ұстанымдар бойынша жүргізіледі. Пайыздық кірістер құнсыздану шығындарын бағалау мақсатында болашақ ақша ағымдарын дисконттау үшін қолданылған пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып төмендетілген баланстық құн негізінде есептеледі. Пайыздық кірістер пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі. Егер келесі жылы борыштық құралдың әділ құны көбейсе және бұл көбею объективті түрде құнсыздану шығындары пайда немесе зиян құрамында танылғаннан кейін болған оқиғаға байланысты болса, онда құнсыздану шығындары пайда немесе зиян құрамында кіріс бейнелене отырып қалпына келтіріледі.

Несиелерді қайта құрылымдау

Кепіл затын өндіріп алудың орнына, мүмкіндігіне қарай, Банк несиелер бойынша талаптарды қайта қарастыруға тырысады, мысалы, төлемнің шарттық мерзімдерін ұзартып, несие берудің жаңа талаптарын келіседі.

Мұндай қайта құрылымдаудың есебі келесі тәсілмен жасалады:

- Егер несиенің валютасы өзгерсе, алдыңғы несиенің мойындалуы тоқтатылады, ал жаңа несие қаржылық жағдай туралы есепте мойындалады;
- Егер қайта құрылымдау қарыз алушының қаржылық қиындықтарымен негізделмесе, Банк төменде сипатталған қаржылық міндеттемелердің мойындалуын тоқтату үшін қолданылатын әдіске ұқсас әдісті қолданады;
- Егер қайта құрылымдау қарыз алушының қаржылық қиындықтарымен негізделсе және несие қайта құрылымдаудан кейін құнсызданған болып есептелсе, Банк жаңа талаптарға сәйкес бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып дисконтталған келешек ақша ағымдарының келтірілген құны мен қайта құрылымдауға дейінгі ағымдағы құн арасындағы айырманы есепті кезеңде құнсыздану шығыстарының құрамында мойындайды. Егер несие қайта құрылымдаудың нәтижесінде құнсызданбаған болса, Банк тиімді пайыздық мөлшерлемені қайта есептейді.

Несие, егер ол бойынша талаптар қайта қаралса, мерзімі өткен болып табылмайды. Банк басшылығы болашақ төлемдерді жасаудың барлық критерийлерін және олардың мүмкіндіктерін сақтауында көз жеткізу үшін қайта құрылымдалған несиелерді үнемі қайта қарап отырады. Мұндай несиелер жеке немесе жиынтық негізде құнсыздану мәніне бағалануын жалғастырады немесе олардың өтелетін құны несие бойынша бастапқы немесе ағымдағы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып бағаланады.

Қаржы активтері мен міндеттемелерді тануды тоқтату

Қаржы активтері

Қаржы активінің (немесе қолданылуына қарай – қаржы активінің бір бөлігінің немесе Компанияның ұқсас қаржы активтерінің бір бөлігінің), егер:

- Активтен ақша ағымдарын алу құқығының қолданылу мерзімі аяқталса;
- Банк активтен келетін ақша ағымдарын алу құқығын берсе немесе алған ақша ағымдарын толығымен елеулі кешіктірусіз «транзиттік» келісім талаптарында үшінші тарапқа аудару міндеттемесін қабылдаса; сондай-ақ
- Банк (а) не активтен түсетін бүкіл пайда мен тәуекелді түгелімен дерлік берсе, (б) не бермесе, алайда активтен түсетін пайда мен тәуекелді өзінде де сақтамайтын болса, бірақ осы активтің бақылануын берсе.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Қаржы активтері мен міндеттемелерді тануды тоқтату (жалғасы)

Қаржы активтері (жалғасы)

Егер Банк активтен келетін ақша ағымдарын алу құқығын оған байланысты бүкіл пайда мен тәуекелді бермей де, өзінде сақтамай да, сондай-ақ активтің бақыланыуын бермей де берсе, мұндай актив есепке алуда Банктің бұл активтегі қатысуын жалғастыратын шекте бейнеленеді. Берілген актив бойынша кепілдеме нысанындағы активке қатысуды жалғастыру Банкке төлемге берілуі мүмкін өтемнің ең жоғарғы мөлшері мен активтің бастапқы баланстық құны мәндерінің ең азы бойынша бағаланады.

Егер одан әрі жалғасатын активке қатысу берілетін активке сатылған және/немесе сатып алынған опцион (есебі нетто-негіздегі ақша қаражатымен жүргізілетін опцион немесе ұқсас құрал да кіреді) нысанын қабылдаса, Банктің одан әрі жалғасатын қатысуының мөлшері – әділ құны бойынша бағаланатын актив бойынша сатуға арналған опцион (опцион «пут») (есебі нетто-негіздегі ақша қаражатымен жүргізілетін опцион немесе ұқсас құрал да кіреді) сатылған жағдайды қоспағанда, Банк өтемін төлеп ала алатын берілетін актив құны. Бұл жағдайда Банктің одан әрі жалғасатын қатысуының мөлшері екі көлемнің: берілетін активтің әділ құны мен опционның орындалу бағасының ең азы ретінде анықталады.

Қаржылық міндеттемелер

Қаржылық міндеттеме тиісті міндеттеме орындалған, күші жойылған немесе қолданылу мерзімі аяқталған жағдайда есептен алынады.

Қолданыстағы бір қаржылық міндеттемені сол кредитордың алдындағы басқа міндеттемеге елеулі ерекшеленетін талаптарда ауыстырған кезде немесе қолданыстағы міндеттеме талаптарына елеулі өзгерістер енгізілген жағдайда, бастапқы міндеттеме есептен алынады, ал жаңа міндеттеме пайда немесе зиян құрамында міндеттемелердің баланстық құнындағы айырма таныла отырып, есепке алуда бейнеленеді.

Қаржылық кепілдік шарттары

Әдеттегі қызметін жүзеге асыру барысында Банк аккредитивтер мен кепілдемелер нысанында қаржылық кепілдемелер береді. Қаржылық кепілдік шарттары бастапқыда алынған комиссия мөлшерінде «Басқа да міндеттемелер» бабы бойынша әділ құны бойынша қаржылық есептілікте танылады. Бастапқы танудан кейін Банк міндеттемесі әрбір кепілдеме шарты бойынша екі көлемнің: амортизациялық комиссия сомасы немесе кепілдік бойынша туындайтын қаржылық міндеттемені реттеу үшін қажетті шығындардың ең жақсы бағасы.

Қаржылық кепілдеме шарттарына байланысты міндеттеменің көбеюі жиынтық кіріс туралы есепте ескеріледі. Алынған комиссия кепілдік шартының қолданылу мерзімі ішінде тең негізде жиынтық кіріс туралы есепте танылады.

Салық салу

Корпоративтік табыс салығы бойынша ағымдағы шығыстар Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес есептеледі.

Корпоративтік табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелер баланстық міндеттемелер әдісін пайдалана отырып барлық уақытша айырмаларға қатысты есептеледі. Мерзімі ұзартылған корпоративтік табыс салығы активтер мен міндеттемелердің салық базасы мен олардың баланстық құны арасында туындайтын барлық уақытша айырмалар бойынша қаржылық есептілік мақсаттары үшін көрсетіледі.

Мерзімі ұзартылған корпоративтік табыс салығы бойынша активтер тек соған қарсы салық базасын азайтатын мұндай уақыт айырмалары есепке алынуы мүмкін келешекте салық салынатын пайданы алу ықтималдығы бар шамада ғана көрсетіледі. Мерзімі ұзартылған корпоративтік табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелер активті өткізу немесе күшіне енген немесе есепті күнге нақты күшіне енген заңнамаға сүйене отырып міндеттемені реттеу кезеңінің ішінде қолданылатын салық салу мөлшерлемелері бойынша бағаланады.

Сонымен қатар Қазақстан Республикасында Банктің қызметіне қатысты пайдаланылатын түрлі операциялық салықтар қолданылады. Осы салықтар жиынтық кіріс туралы есепте әкімшілік және басқа да операциялық шығыстар құрамында көрсетіледі.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Негізгі құралдар

Ғимараттар мен жерді қоспағанда, негізгі құралдар жинақталған амортизацияны және құнсызданудан жинақталған шығындарды шегере отырып, күнделікті қызмет көрсету шығындарын ескерместен нақты құны бойынша көрсетіледі. Мұндай құнға, егер олар мойындау критерийлеріне жауап берсе, орын алу фактісі бойынша танылатын құрал-жабдықты ауыстыруға байланысты шығындар кіреді.

Негізгі құралдардың баланстық құны мұндай активтің баланстық құнын өтеуге мүмкін болмайтындығына көрсететін жағдайларда өзгерістер немесе оқиғалар туындаған жағдайда құнсыздану мәніне бағаланады.

Ғимарат пен жердің нақты құны бойынша бастапқыда танылғаннан кейін қайта бағаланған құн бойынша көрсетіледі, әрі олар (ғимараттар бойынша) кейіннен жиналған амортизациясын және құнсызданудан болған кейіннен жинақталған шығындарды шегере отырып қайта бағалау күніне әділ құнды білдіреді. Қайта бағалау қайта бағаланған активтің әділ құны мен оның баланстық құны арасындағы елеулі алшақтықтарды болдырмау үшін жиі орындалады.

Қайта бағалаудан болған құн өсімі, бұрын пайданың немесе зиянның құрамында көрсетілген мұндай актив құнының алдындағы азаюын қалпына келтіру сомаларын қоспағанда, басқа да жиынтық кірістің құрамында көрсетіледі. Мұндай жағдайда активтің құнын ұлғайту сомасы қаржы нәтижесіне жатады. Қайта бағалаудан болған құн өсімі, негізгі құралдарды қайта бағалау қорында көрсетілген дәл сол актив бойынша мұндай азаюдың құнның алдыңғы өсіміне қарсы тікелей есепке алынуын қоспағанда, пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Банк есепке алу әдісін қолданады, соған сай қайта бағалаудан болған құн өсімі активтің пайдаланылу шамасына қарай бөлінбеген пайданың құрамына ауыстырылмайды.

Нысанның амортизациясы ол пайдалану үшін қол жетімді болғанда ғана басталады. Амортизация активтерді пайдалы пайдаланудың келесі бағалау мерзімдерінің ішінде желілік әдіспен есептеледі:

	<u>Жылдар</u>
Үйлер	50
Офистік және компьютерлік жабдық	3-5
Көлік құралдары	5
Өзге негізгі құралдар	3-10

Қалдық құны, пайдалы қызмет мерзімі және активтердің амортизациясын есептеу әдістемелері әрбір есепті жыл соңында сарапталады және қажет болған жағдайда түзетіледі.

Жөндеу және бұрынғы қалпына келтіру шығыстары оларды жүзеге асыру шамасына қарай шығындарға жатқызылады және олар капиталға айналатын жағдайларды қоспағанда, басқа да операциялық шығыстардың құрамына қосылады.

Материалдық емес активтер

Материалдық емес активтерге бағдарламалық қамсыздандыру мен лицензиялар кіреді.

Жеке сатып алынған материалдық емес активтер бастапқыда нақты құны бойынша бағаланады. Бизнесі біріктіру бойынша операциялар шеңберінде сатып алынған материалдық емес активтердің нақты құны сатып алу күнгі әділ құнды білдіреді. Бастапқы танудан кейін материалдық емес активтер жинақталған құнсыздану шығындары мен жинақталған амортизация шегерілген нақты құны бойынша көрсетіледі. Материалдық емес активтердің пайдалы қызмет етуінің шектелген немесе белгіленбеген мерзімі бар. Шектелген пайдалы қызмет ету мерзімі бар материалдық емес активтер 3-тен 10-ке дейінгі жылды құрайтын пайдалы қызмет мерзімі ішінде амортизацияланады, мүмкін құнсыздану белгілері болған жағдайда, құнсыздану мәніне сарапталады. Шектелген пайдалы пайдалану мерзімі бар материалдық емес активтердің амортизациясы кезеңі мен оны есептеу әдісі кем дегенде әрбір есепті жылдың соңында қайта қаралады.

Резервтер

Банктің өткеніндегі белгілі бір оқиғаның салдарынан реттелуі ықтималдылықтың үлкен дәрежесіндегі болашақ экономикалық пайданы қамтитын ресурстар шығысын талап ететін және сенімділіктің жеткілікті дәрежесінде бағалауға болатын заңды немесе ерікті түрде қабылдаған міндеттемелері болса, резервтер танылады.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Қызметкерлерді зейнетақымен қамсыздандыру және өзге де жеңілдіктер бойынша міндеттемелер

Банктің қызметкерлерге ағымдағы жалпы төлемдерден пайыз ретіндегі жұмыс берушінің ағымдық жарналарының есебі көзделетін Қазақстан Республикасының мемлекеттік зейнетақы жүйесіне қатысудан басқа зейнетақылық қамсыздандырудың қосымша схемалары жоқ. Мұндай шығыстар тиісті жалақы қатысты болатын есепті кезеңде көрсетіледі. Осыдан басқа, Банктің еңбек қызметі аяқталғаннан кейін қызметкерлер үшін елеулі жеңілдіктері жоқ.

Жарғылық капитал

Жарғылық капитал

Жай акциялар капитал құрамында бейнеленеді. Бизнесі біріктіру жағдайларын қоспағанда, жаңа акцияларды шығаруға тікелей байланысты үшінші тараптардың қызметіне ақы төлеу шығыстары осы эмиссиялар нәтижесінде алынған соманың кемітілуі ретінде капитал құрамында бейнеленеді. Алынған қаражаттың әділ құнының шығарылған акциялардың атаулы құнынан асып кету сомасы қосымша капитал ретінде бейнеленеді.

Дивидендтер

Дивидендтер есепті мерзімге дейін жарияланған жағдайда ғана міндеттемелер ретінде танылады және есепті мерзімдегі капитал сомасынан шегеріледі. Дивидендтер туралы ақпарат, егер олар есепті күнге дейін ұсынылса, сондай-ақ есепті күннен кейін, бірақ шығаруға қаржылық есептілікті бекіткен күнге дейін ұсынылса немесе жарияланса, есептілікте ашып көрсетіледі.

Сегментті есептілік

Банктің сегментті есептілігі келесі операциялық сегменттерге негізделген: Корпоративтік банктік операциялар және Бөлшек банктік операциялар.

Шартты активтер және міндеттемелер

Шартты міндеттемелер қаржылық жағдай туралы есепте бейнеленбейді, мұндайда оларды өтеуге байланысты ресурстардың шығарылуы күмәнді болып табылатын жағдайларды қоспағанда олар туралы ақпарат қаржылық есептілікте ашылады. Шартты активтер қаржылық жағдай туралы есепте бейнеленбейді, мұндайда оларға байланысты экономикалық пайданы алу мүмкін болып табылатын жағдайларда олар туралы ақпарат қаржылық есептілікте ашылады.

Кірістер мен шығыстарды тану

Егер Банк экономикалық пайда алады деген жоғары ықтималдылық болса, және егер түсімнің сенімді бағалануы мүмкін болса, түсім танылады. Қаржылық есептілікте түсімді тану үшін мынадай критерийлер орындалуы тиіс:

Пайыздық және дәл сондай кірістер мен шығыстар

Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын барлық қаржы құралдары мен сатуға арналған қолда бар ретінде жіктелген пайыздық қаржы құралдары бойынша пайыздық кірістер мен шығыстар дисконттау кезіндегі тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша бейнеленеді, ол бойынша қаржылық құралды пайдаланудың болжалды мерзімі ішінде немесе қолданылуына қарай қысқарақ мерзім ішінде күтілетін болашақ ақша төлемдері мен түсімдері дәлдікпен қаржылық активтің немесе қаржылық міндеттеменің таза баланстық құнында келтіріледі. Есептеу кезінде қаржылық құрал бойынша барлық шарттық талаптар (мысалы, мерзімінен бұрын өтеу құқығы) және тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылатын құралға тікелей байланысты комиссиялық немесе қосымша шығыстар ескеріледі, бірақ несиелер бойынша болашақ шығыстар ескерілмейді. Банк төлемдердің немесе түсімдердің бағаларын қайта қарастырған жағдайда, қаржы активінің немесе қаржылық міндеттеменің баланстық құны түзетіледі. Түзетілген баланстық құн бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме негізінде есептеледі, ал баланстық құнның өзгерісі пайыздық кірістер мен шығыстар ретінде бейнеленеді.

Қаржылық есептілікте бейнеленген қаржылық активтің немесе ұқсас қаржылық активтер тобының құны құнсыздану салдарынан төмендеген жағдайда, пайыздық кірістердің бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша жаңа баланстық құн негізінде танылуы жалғаса береді.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Кірістер мен шығыстарды тану (жалғасы)

Комиссиялық кірістер

Банк клиенттерге көрсететін әр түрлі қызметтерден комиссиялық кірістер алады. Комиссиялық кірістер келесі екі санатқа бөлінуі мүмкін:

- *Белгілі бір уақыт кезеңі ішінде көрсетілген қызметтер үшін алынған комиссиялық кірістер*

Белгілі бір уақыт кезеңінің ішінде қызмет көрсеткені үшін алынған комиссиялық кірістер сол кезеңнің ішінде есептеледі. Мұндай баптарға комиссиялық кірістер және кепілдіктер мен аккредитивтердің берілгені үшін сыйақы кіреді. Несиені пайдалану ықтималдылығы үлкен болса, несие беру бойынша міндеттемелер үшін комиссиялар және несие беруге байланысты өзге комиссиялар алдағы кезендерге жатқызылып (несиелер беруге тікелей байланысты шығасылармен қатар), несие бойынша тиімді пайыздық мөлшерлеменің түзетуі ретінде танылады.

- *Операцияларды жасау бойынша қызмет көрсетуден түскен комиссиялық кірістер*

Есеп айырысу операцияларын, қолма-қол ақшамен операцияларды және басқа да қызметтерді жүзеге асырғаны үшін алынған комиссиялық ақы мұндай операция аяқталғаннан кейін танылады. Кірістіліктің белгілі бір көрсеткіштеріне байланысты комиссиялық ақы немесе комиссиялық ақының бір бөлігі тиісті критерийлер орындалғаннан кейін танылады.

Шетел валюталарын қайта есептеу

Қаржылық есептілік Банктің функционалдық валютасы мен есептілікті ұсыну валютасы болып табылатын теңгемен берілді. Шетел валюталарындағы операциялар алдымен операция мерзімінде әрекет ететін ҚҚБ белгілеген және ҚРҰБ жариялаған айырбастау бағамы бойынша функционалдық валютаға қайта есептеледі. Шетел валюталарында көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелер есепті күнге қолданылатын айырбас бағамы бойынша функционалдық валютаға қайта есептеледі. Шетел валюталарындағы операцияларды қайта есептеу кезінде туындайтын кірістер мен шығыстар жиынтық кіріс туралы есепте «Шетел валюталарындағы операциялар бойынша таза кірістер – валюталық баптарды қайта бағалау» бабы бойынша бейнеленеді. Шетел валютасында нақты құны бойынша көрсетілетін монетарлық емес баптар операцияны жасау күніне қолданылатын айырбас бағамы бойынша қайта есептеледі. Шетел валютасында әділ құны бойынша көрсетілетін монетарлық емес баптар әділ құнды айқындау күніне қолданылатын айырбас бағамы бойынша қайта есептеледі.

Шетел валютасындағы операциялар бойынша шарттық айырбастау бағамы мен мұндай операция мерзіміндегі ҚҚБ ресми бағамы арасындағы айырма шетел валютасындағы операциялар бойынша таза кірістердің құрамына енгізіледі. 2014 және 2013 жылдардың 31 желтоқсанында ҚҚБ ресми айырбас бағамы 1 АҚШ доллары үшін 182,35 теңгені және тиісінше 154,06 теңгені құрады.

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар және түсіндірмелер

Төменде Банктің қаржылық есептілігін жариялау күніне шығарылған, бірақ күшіне енбеген стандарттар ұсынылады. Банк осы стандарттарды олар күшіне енгеннен кейін қолдануды жоспарлап отыр.

9 ХҚЕС (IFRS) «Қаржы құралдары»

2014 жылғы шілдеде ХҚЕС жөніндегі кеңес 9 ХҚЕС-тің (IFRS) «Қаржы құралдары» түпкі редакциясын жариялады, оған қаржы құралдары бойынша жобаның барлық сатылары кіріп, 39 ХҚЕС-ті (IAS) «Қаржы құралдары: тану және бағалау», сондай-ақ 9 ХҚЕС-тің (IFRS) барлық алдыңғы нұсқаларын ауыстырады. Стандарт жіктеу мен бағалауға, құнсыздануға және хеджирлеуді есепке алуға қатысты жаңа талаптарды енгізеді. 9 ХҚЕС (IFRS) 2018 жылғы 1 қаңтардан немесе осы мерзімнен кейін басталатын жылдық есепті кезендер үшін күшіне енеді. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Ретроспективті қолдану талап етіледі, бірақ салыстырмалы ақпаратты ұсыну міндетті емес. Егер бастапқы тану күні – 2015 жылғы 1 ақпан немесе одан ерте болса, 9 ХҚЕС-тің (IFRS) алдыңғы нұсқаларының мерзімінен бұрын қолданылуына жол беріледі. 9 ХҚЕС-ті (IFRS) қолдану Банктің қаржы активтерін жіктеуге және бағалауға әсерін тигізеді, бірақ оның қаржылық міндеттемелерінің жіктелуіне және бағалауына әсерін тигізбейді.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар және түсіндірмелер (жалғасы)

15 ХҚЕС (IFRS) «Клиенттермен жасалған шарттар бойынша түсім»

2014 жылғы мамырда жарияланған 15 ХҚЕС (IFRS) клиенттермен жасалған шарттар бойынша түсімге қатысты қолданылатын жаңа бес деңгейлі модельді белгілейді. Жалдау шарттары, сақтандыру шарттары бойынша, сондай-ақ қаржы құралдарына және 17 ХҚЕС (IAS) «Жалдау», 4 ХҚЕС (IFRS) «Сақтандыру шарттары» және 39 ХҚЕС (IAS) «Қаржы құралдары: тану және бағалау» (немесе, 9 ХҚЕС (IFRS) «Қаржы құралдары» мерзімінен бұрын қолданылған жағдайда) қолданылу аяларына қатысты басқа да келісімшарттық құқықтар мен міндеттемелерге қатысты туындайтын түсім тиісінше 15 ХҚЕС-тің (IFRS) қолданылу аясына кірмейді және тиісті стандарттармен реттеледі.

15 ХҚЕС-ке (IFRS) сай түсім компания клиентке тауарлардың берілуіне немесе қызметтердің көрсетілуіне айырбас ретінде аламын деп отырған сыйақыны көрсететін сома бойынша танылады. 15 ХҚЕС (IFRS) қағидаттары түсімді бағалауға және тануға қатысты барынша құрылымдалған тәсілді көрсетеді.

Жаңа стандарт барлық компанияларға қолданылады және түсімді мойындау бойынша ХҚЕС-тің барлық ағымдағы талаптарын ауыстырады. Толық немесе түрлендірілген ретроспективті қолдану 2017 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін талап етіледі. Қазіргі сәтте Банк 15 ХҚЕС-тің (IFRS) әсерін бағалап, оны күшіне ену күніне қолдануды жоспарлап отыр.

14 ХҚЕС (IFRS) «Кейінге қалдырылған тарифтік түзетулер шоттары»

14 ХҚЕС (IFRS) қолдануға міндетті емес стандарт болып табылады, әрі ол қызметі тарифтік реттеуге жататын компанияға ХҚЕС-ті алғаш рет қолданған кезде кейінге қалдырылған тарифтік түзетулердің шоттары үшін ағымдағы есеп саясаттарының көпшілігін қолдануды жалғастыруға мүмкіндік береді. 14 ХҚЕС-ті (IFRS) қолданатын компаниялар кейінге қалдырылған тарифтік түзетулердің шоттары бойынша қалдықтар мен қозғалысты қаржылық жағдай туралы есепте және пайда мен зияндар туралы және тиісінше басқа да жиынтық кіріс туралы есепте бөлек жолдармен көрсетуге міндетті. Стандарт компанияның тарифтік реттеу мәнін және онымен қоса жүретін тәуекелдерді, сондай-ақ тарифтік реттеудің оның қаржылық есептілік әсерлерін ашып көрсетуді талап етеді. 14 ХҚЕС (IFRS) 2016 жылғы 1 қаңтардан немесе осы мерзімнен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. Банк есептілікті ХҚЕС-ке сәйкес жасайтындықтан, бұл стандарт оған қолданылмайды.

19 ХҚЕС-ке (IAS) Белгіленген төлемдері бар зейнетақы бағдарламалары: Жұмыскерлердің жарналары

19 ХҚЕС (IAS) компаниядан белгіленген төлемдері бар зейнетақы бағдарламаларын есепке алу үшін жұмыскерлердің немесе үшінші тұлғалардың тарапынан жарналарды ескеруін талап етеді. Егер жарналар көрсетілетін қызметтерге байланысты болған жағдайда, олар теріс пайда ретінде қызмет ету кезеңдерге жатқызылуы тиіс. Түзетулер, егер жарна сомасы қызмет ету жылдарына байланысты болмаса, компания мұндай жарналарды қызмет ету кезеңдері бойынша бөлудің орнына, мұндай жарналарды осындай қызметтер көрсетілген кезеңде ағымдағы қызметтер құнының азаюы ретінде мойындай алады. Түзетулер 2014 жылғы 1 шілдеден немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. Бұл түзетулер Банкке әсерін тигізбейді, өйткені жұмыскерлердің немесе үшінші тұлғалардың тарапынан жарналармен бірге белгіленген төлемдері бар зейнетақы бағдарламалары жоқ.

11 ХҚЕС-ке (IFRS) «Бірлескен қызмет: қатысу үлестерінің сатып алынуын есепке алу» түзетулер

11 ХҚЕС-ке (IFRS) түзетулер бірлескен операцияның қатысушысы сондағы бірлескен операция бизнесті білдіретін бірлескен операциядағы қатысу үлесінің сатып алынуын есепке алу кезінде бизнестің бірігуін есепке алу үшін тиісті 3 ХҚЕС (IFRS) талаптарын қолдануды талап етеді. Сондай-ақ түзетулер бірлескен операцияда бұрын ұсталған қатысу үлесі, бірлескен бақылауды сақтау кезінде дәл сол бірлескен операцияда қосымша қатысу үлесін сатып алу кезінде қайта бағаланбайтындығын нақтылайды. Сонымен қатар, 11 ХҚЕС-ке (IFRS) қолданылу аясынан алынған ерекшелік қосылды, әрі ол түзетулер, бірлескен бақылауды жүзеге асыратын тараптар, есеп беретін кәсіпорынды қоса алғанда, түпкі бақылауға ие болатын бір тараптың жалпы бақылауында болған жағдайларда қолданылмайды.

Түзетулер бірлескен операциядағы бастапқы қатысу үлесін сатып алу үшін, сол сияқты дәл сол бірлескен операциядағы кез келген кейінгі үлестерді сатып алу үшін де қолданылады және 2016 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдерге қатысты перспективті негізде күшіне енеді. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Бұл түзетулер Банкке қандай да бір әсерін тигізеді деп күтілмейді.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар және түсіндірмелер (жалғасы)

16 ХҚЕС-ке (IAS) және 38 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер «Жол берілетін амортизациялау әдістерін түсіндіру»

Түзетулер 16 ХҚЕС (IAS) және 38 ХҚЕС (IAS) қағидаттарының бірін түсіндіреді, атап айтқанда, түсім компания активті пайдаланудан тұтынатын экономикалық пайданы емес, операциялық қызметтен (соның бір бөлігі актив болып табылады) болған экономикалық пайданы болжамды тұтыну құрылымын көрсетеді. Нәтижесінде, түсімге негізделген амортизация әдісі негізгі құралдарды амортизациялау үшін пайдалана алмайды және тек өте шектелген жағдайларда ғана материалдық емес активтерді амортизациялау үшін пайдаланылуы мүмкін. Түзетулер 2016 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін перспективті түрде күшіне енеді. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Бұл түзетулер Банкке қандай да бір әсерін тигізбейді деп күтілуде, өйткені Банк айналымнан тыс активтерді амортизациялау үшін түсімге негізделген әдістерді қолданбайды.

27 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер «Жекелеген қаржылық есептілікте капиталға қатысу әдісі»

Түзетулер компанияларға жекелеген қаржылық есептілікте еншілес компанияларға, бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компанияларға инвестицияларды есепке алу үшін капиталға қатысу әдісін пайдалануға мүмкіндік береді. ХҚЕС-ті қолданып жүрген және жекелеген қаржылық есептілікте капиталға қатысу әдісіне көшуге бел бағған компаниялар бұны ретроспективті түрде жасауы тиіс. ХҚЕС-ті алғаш рет қолданатын және жекелеген қаржылық есептілік үшін капиталға қатысу әдісін таңдайтын компаниялар бұл әдісті ХҚЕС-ке өту күніне қолдануы тиіс. Түзетулер 2016 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Бұл түзетулер Банктің қаржылық есептілігіне әсерін тигізбейді.

10 ХҚЕС-ке (IFRS) және 28 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер «Инвестор мен оның қауымдасқан компаниясы немесе бірлескен кәсіпорны арасында активтерді сату немесе беру»

Түзетулер қауымдасқан компанияға немесе бірлескен кәсіпорынға берілетін еншілес компанияға бақылаудан айырылуға қатысты 10 ХҚЕС-ке (IFRS) және 28 ХҚЕС-ке (IAS) талаптары арасындағы мәлім сәйкессіздікті шешеді. Түзетулер инвестор оның және қауымдасқан компанияның немесе бірлескен кәсіпорынның арасындағы 3 ХҚЕС (IFRS) анықтамасында бизнесті білдіретін активтерді сатудан немесе беруден болған толық кірісті немесе шығынды мойындайтындығын нақтылайды. Бұрынғы еншілес компанияға салынған инвестицияның әділ құны бойынша қайта бағалаудан болған кіріс немесе шығын ол бұрынғы еншілес компаниядағы тәуелсіз инвестордың қатысу үлесіне жататын шамада ғана танылады. Түзетулер 2016 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдерде болатын операциялар үшін күшіне енеді. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі.

ХҚЕС-ті жыл сайынғы жетілдірулер: циклі 2010-2012 жж.

Мұндай жетілдірулер 2014 жылғы 1 шілдеден бастап күшіне енеді. Бұл түзетулер Банкке айтарлықтай ықпалын тигізбейді деп күтілуде. Оларға келесі өзгерістер кіреді:

2 ХҚЕС (IFRS) «Акцияларға негізделген төлем»

Бұл жақсарту перспективті түрде қолданылады және қызмет ету мерзімінің талаптарын және өту шарттары болып табылатын қызмет талаптарын анықтауға қатысты түрлі мәселелерді түсіндіреді, оның ішінде:

- Қызмет ету шарты қызмет ету мерзімінің шартын қамтуы тиіс;
- Қызметтің белгілі бір нәтижелеріне қарсы агенттің қызметтерді көрсетуі уақытында қол жеткізілуі тиіс;
- Қызметтің белгілі бір нәтижелері операцияларға немесе компанияның немесе дәл сол топқа кіретін басқа компаниялардың қызметіне жатуы тиіс;
- Қызмет ету шарты нарықтық болуы мүмкін немесе болмауы да мүмкін;
- Егер қарсы агент, себебіне қарамастан, өту кезеңінде қызмет көрсетуін тоқтатса, қызмет ету шарты орындалмаған болып есептеледі.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар және түсіндірмелер (жалғасы)

ХҚЕС-ті жыл сайынғы жетілдірулер: циклі 2010-2012 жж. (жалғасы)

3 ХҚЕС (IFRS) «Бизнесті біріктіру»

Түзету перспективті түрде қолданылады және бизнесті біріктіру нәтижесінде міндеттемелер (немесе активтер) ретінде жіктелген шартты өтеу туралы барлық келісімдер кейіннен олардың 9 ХҚЕС-тің (IFRS) (не болмаса 39 ХҚЕС (IAS), егер қолданылатын болса) қолданылу аясына жататындығына қарамастан пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша ескерілуі тиіс екендігін түсіндіреді.

8 ХҚЕС (IFRS) түзету «Операциялық сегменттер»

Түзетулер ретроспективті түрде қолданылады және мыналарды түсіндіреді:

- Компания, агрегацияланған операциялық сегменттердің жалпы сипатын және сегменттердің ұқсас болып табылуын бағалау үшін пайдаланылған экономикалық сипаттамаларды (мысалы, сатулар немесе жалпы пайда) қоса алғанда, 8 ХҚЕС-тің (IFRS) 12-тармағында көзделген агрегациялау критерийлерін қолдануға қатысты басшылықтың пайымдауын ашып көрсетуі тиіс;
- Сегмент активтерін жалпы активтермен салыстырып тексеруді ашып көрсету, тек егер мұндай салыстыру операциялық шешімдерді қабылдайтын басшыға ұсынылса, сол сияқты бұл сегменттердің міндеттемелеріне қатысты ашып көрсету үшін талап етілгенде ғана талап етіледі.

13 ХҚЕС (IFRS) «Қысқа мерзімді дебиторлық және кредиторлық берешек» – 13 ХҚЕС-ке (IFRS) түзетулер

13 ХҚЕС-ке (IFRS) бұл түзету Тұжырым жасауға арналған негіздерде қысқа мерзімді дебиторлық әрі кредиторлық берешек белгіленген пайыздық мөлшерлемесіз, егер дисконттау әсері елеусіз болса, шоттар сомасында ескерілуі мүмкін екендігін түсіндіреді.

16 ХҚЕС-ке (IAS) «Негізгі құралдар» және 38 ХҚЕС-ке (IAS) «Материалдық емес активтер»

Бұл түзету ретроспективті түрде қолданылады және актив брутто, сол сияқты нетто-бағалаудың негізінде қадағаланатын деректердің негізінде қайта бағалануы мүмкін екендігіне қатысты 16 ХҚЕС (IAS) және 38 ХҚЕС (IAS) ережелерін түсіндіреді. Сонымен бірге, жинақталған амортизация активтің брутто-бағалануы мен оның баланстық құны арасындағы айырма ретінде айқындалған.

ХҚЕС (IAS) 24 «Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашып көрсету»

Түзету ретроспективті қолданылады және басқарушы компания (аға басқарушы персонал ретінде қызмет көрсететін компания) байланысты тарап болып табылатындығын және байланысты тараптар туралы ақпаратты ашып көрсетуге қосылатындығын түсіндіреді. Сонымен бірге, басқарушы компанияны пайдаланатын компания басқару жөніндегі қызметтерге шығындар сомасын ашып көрсетуі тиіс.

ХҚЕС-ті жыл сайынғы жетілдірулер: циклі 2011-2013 жж.

Мұндай жетілдірулер 2014 жылғы 1 шілдеден бастап күшіне енеді. Бұл түзетулер Банкке айтарлықтай ықпалын тигізбейді деп күтілуде. Оларға келесі өзгерістер кіреді:

3 ХҚЕС (IFRS) «Бизнесті біріктіру»

Түзету перспективті түрде қолданылады және 3 ХҚЕС-ті (IFRS) қолданылу аясынан алып тастау мақсатында:

- Бірлескен кәсіпорындар ғана емес, барлық бірлескен қызмет 3 ХҚЕС-ті (IFRS) қолданылу аясынан алып тасталғанын түсіндіреді;
- Мұндай алып тастау тек бірлескен қызметтің өзінде ғана қаржылық есептілікте есепке алу үшін ғана қолданылады.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар және түсіндірмелер (жалғасы)

ХҚЕС-ті жыл сайынғы жетілдірулер: циклі 2011-2013 жж. (жалғасы)

13 ХҚЕС (IFRS) «Әділ құнды бағалау»

Түзету перспективті түрде қолданылады және қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелердің тобын (портфельін) ұстайтын және бұл топты бір бүтін ретінде басқаратын компаниялар үшін ерекшелік тек қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелерден ғана тұрмайтын, сол сияқты 9 ХҚЕС-тің (IFRS) қолданылу аясына келетін (немесе, егер қолданылатын болса, 39 ХҚЕС (IAS)) басқа да келісімшарттардан тұратын портфельдерге қолданылуы мүмкін.

40 ХҚЕС (IAS) «Инвестициялық мүлік»

30 ХҚЕС-те (IAS) қосымша қызметтердің сипаттамасы инвестициялық мүліктің және меншік иесі алып отырған жылжымайтын мүліктің (яғни негізгі құралдар) ара жігін ажыратады. Түзету перспективті түрде қолданылады және 3 ХҚЕС (IFRS), 40 ХҚЕС-тегі (IAS) қосымша қызметтердің сипаттамасы емес, операцияның активті сатып алу немесе бизнесті біріктіруі болып табылатындығының анықтамасы үшін пайдаланылатындығын түсіндіреді.

«Күшіне енген ХҚЕС» анықтамасы – 1 ХҚЕС-ке (IFRS) түзетулер

Бұл түзету Тұжырым жасауға арналған негізде компания қолдану үшін ағымдағы не болмаса жаңа, бірақ мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат беретін қолдануға міндетті емес стандартты, стандарттардың кез келгені ХҚЕС –ке сәйкес компанияның бірінші есептілігінде көрсетілген барлық кезеңдерде бірізді етіп қолданылады деген талаппен таңдай алатындығын түсіндіреді. Банк есептілікті ХҚЕС-ке сәйкес жасайтындықтан, бұл стандарт оған қолданылмайды.

ХҚЕС-ті жыл сайынғы жетілдірулер: циклі 2012-2014 жж.

Мұндай жетілдірулер 2016 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енеді. Бұл түзетулер Банкке айтарлықтай ықпалын тигізбейді деп күтілуде. Оларға келесі өзгерістер кіреді:

5 ХҚЕС (IFRS) «Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер және тоқтатылған қызмет» – есептен шығару тәсіліндегі өзгерістер

Активтер (немесе есептен шығарылатын топтар) әдетте сату не болмаса меншік иелеріне бөлу арқылы есептен шығарылады. 5 ХҚЕС-ке (IFRS) түзету осы әдістердің біреуін басқа әдіске ауыстыру сатудың жаңа жоспары ретінде емес, бастапқы жоспардың жалғасы ретінде есептелуі тиіс екендігін түсіндіреді. Осылайша, 5 ХҚЕС (IFRS) талаптары үздіксіз қолданылады. Соңдай-ақ түзету есептен шығару тәсілінің өзгеруі жіктеу күнін өзгертпейтіндігін түсіндіреді. Түзету сату әдістерін өзгертуге қатысты перспективті түрде күшіне енеді, әрі олар 2016 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдерде жасалады. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі.

7 ХҚЕС (IFRS) «Қаржы құралдары: ақпаратты ашып көрсету» – қызмет көрсету шарттары

7 ХҚЕС (IFRS) компаниядан мойындалуы жалпы тоқтаған, берілген активке кез келген жалғасып отырған қатысу туралы ақпаратты ашып көрсетуін талап етеді. ХҚЕС жөніндегі кеңеске қызмет көрсету шарттары мұндай ақпаратты ашып көрсетуді талап ету мақсаттары үшін жалғасып отырған қатысу болып табыла ма, деген сауал қойылды. Түзету комиссиялық сыйақыны көздейтін қызмет көрсету шарты қаржы активіне жалғасып отырған қатысуды білдіре алатындығын түсіндіреді. Компания ақпараттың ашылып көрсетілуі қажет болып табылатындығын бағалау үшін 7 ХҚЕС-тің (IFRS) B30 және 42С тармақтарында көрсетілген жалғастың қатысуға қатысты нұсқаулыққа сәйкес мұндай келісім мен комиссиялық сыйақының сипатын бағалауы тиіс. Түзету 2016 жылғы 1 қаңтардан немесе осы мерзімнен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Түзету жалғасып отырған қатысу мәніне қызмет көрсету шарттарының шеңберіндегі қарым-қатынастарды бағалау ретроспективті жасалатындай етіп қолданылуы тиіс. Дегенмен, компания түзетулерді алғаш рет қолданған кезеңнің алдындағы кез келген кезең үшін қажетті ақпаратты ашып көрсетуге міндетті емес.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар және түсіндірмелер (жалғасы)

ХҚЕС-ті жыл сайынғы жақсартулар: циклі 2012-2014 жж. (жалғасы)

7 ХҚЕС (IFRS) «Қаржы құралдары: ақпаратты ашып көрсету» – аралық қаржылық есептілікте өзара есепке алу туралы ақпараттың ашылып көрсетілуінің қолданылуы

Басшылық қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелерді өзара есепке алу бойынша 2011 жылғы желтоқсанда 7 ХҚЕС-ке (IFRS) түзетулер ретінде енгізілді. 7 ХҚЕС-тің (IFRS) «Күшіне ену күні және есепке алудың жаңа тәртібіне өту» бөлімінде «Ұйым бұл түзетулерді 2013 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін және мұндай жылдық кезеңдер шеңберінде аралық кезеңдер үшін қолдануы тиіс». Дегенмен, аралық кезеңдер үшін ақпараттың ашылып көрсетілуіне қойылатын талаптарды қамтитын стандарт, 34 ХҚЕС (IAS), мұндай талапты қамтымайды. Анық емес немесе тиісті ақпарат қысқартылған аралық қаржылық есептілікте ашылып көрсетілуі тиіс.

Түзету ақпараттың осылайша ашылып көрсетілуі қысқартылған аралық есептілікте қажет еместігін түсіндіре отырып «және мұндай жылдық кезеңдердің шеңберінде аралық кезеңдер үшін» деген сөйлемді алып тастайды. Түзету 2016 жылғы 1 қаңтардан немесе осы мерзімнен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі.

19 ХБЕС (IAS) «Қызметкерлерге сыйақылар» – өңірлік нарық үшін дисконттау мөлшерлемесін айқындау проблемасы

19 ХҚЕС-ке (IAS) жоғары сапалы корпоративтік облигациялар нарығының даму дәрежесін бағалау мұндай міндеттеме жататын елге емес, міндеттеме білдірілген валютаға негізделетіндігін түсіндіреді. Егер осындай валютада білдірілген жоғары сапалы корпоративтік облигациялардың дамыған нарығы болмаған жағдайда, мемлекеттік облигациялардың кірістілік мөлшерлемесі пайдаланылуы тиіс. Түзету 2016 жылғы 1 қаңтардан немесе осы мерзімнен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі.

34 ХҚЕС (IAS) «Аралық қаржылық есептілік» – ақпаратты аралық қаржылық есептіліктің қандай да бір басқа компонентінде ашып көрсету

Түзету талап етілетін ақпаратты ашып көрсетулер аралық қаржылық есептілікте болуы тиіс не болмаса аралық қаржылық есептілік пен олар жалпы аралық қаржылық есептіліктің шеңберінде нақты көрсетілен құжат арасындағы (мысалы, басшылықтың түсіндірмелері немесе тәуекелдер туралы есепте) қарама-қарсы сілтемелер күйінде қосылуы тиіс екендігін түсіндіреді. ХҚЕС жөніндегі кеңес аралық қаржылық есептілік құрамындағы басқа ақпарат пайдаланушыларға дәл сондай талаптарда және аралық қаржылық есептілікпен бір мезгілде қолжетімді болуы тиіс екендігін көрсетті. Егер пайдаланушылар басқа ақпаратқа қол жеткізе алмаса, аралық қаржылық есептілікті толық емес болып есептеледі. Түзету 2016 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін ретроспективті түрде күшіне енеді. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

4. Маңызды есептік пайымдаулар мен бағалаулар

Бағалаудың белгісіздігі

Банктің есепке алу саясатын қолдану үшін басшылық өзінің пікірлерін пайдаланды және қаржылық есептілікте танылған соманы анықтауға қатысты бағалау жасады. Төменде пайымдаулар мен бағалауды пайдаланудың барынша елеулі жағдайлары көрсетілген:

Несиелердің құнсыздану резерві

Банк несиелер мен дебиторлық берешектің құнсыздануын тұрақты түрде сараптап отырады. Тәжірибеге сүйене отырып, Банк құнсыздану шығындарын қарыз алушы қаржылық қиындықтарды басынан кешіріп отырған және ұқсас қарыз алушылар туралы нақты деректердің жеткілікті көлемі болмаған жағдайларда бағалауда өзінің субъективті пікірін пайдаланады. Банк топ құрамындағы қарыз алушылардың міндеттемелерін өтеу мәртебесіндегі жағымсыз өзгерістерді немесе топ құрамындағы активтер бойынша міндеттемелерді орындамауға пара-пар мемлекеттік не жергілікті экономикалық жағдайлардың өзгеруін көрсететін байқалып отырған деректер негізінде болашақ ақша ағымдарының өзгерісін ұқсас түрде бағалайды. Басшылық несиелер мен дебиторлық берешектің тобы бойынша құнсызданудың объективті белгілері бар және несиелік тәуекелдің ұқсас сипаттамасындағы активтерге қатысты шығындар құрылымы туралы тарихи деректерге негізделген бағалауды пайдаланады. Тәжірибеге сүйене отырып, Банк ағымдағы міндеттемелерді бейнелеу үшін топтың несиелеріне немесе дебиторлық берешегіне қатысты байқалатын деректерді түзету кезінде өзінің субъективті пікірін пайдаланады.

Салық салу

Қазіргі уақытта Қазақстан Республикасында негізгі салық мәселелерін реттейтін бірегей Салық кодексі қолданылады. Қолданылатын салықтарға қосылған құнға салынатын салық, корпоративтік табыс салығы, әлеуметтік және басқа да салықтар кіреді. Көп жағдайларда нормативтік-құқықтық актілерді қолдану бойынша атқарушылық өкімдер түсініксіз болып табылады немесе олар тіптен жоқ және үлгі боларлық жағдайлардың шамалысы ған анықталды. Ведомстволар арасында, сондай-ақ бір ведомствоның ішінде ережелердің заңи тұжырымдамасына қатысты түрлі пікірлер жиі кездеседі, бұл біршама белгісіздік пен кикілжің жағдайлар тудырады. Салық декларациялары, сондай-ақ заңи реттеудің басқа да салалары (мысалы, кеден және валюталық бақылау мәселелері) заң бойынша елеулі айыппұлдарды, өсімпұлды және тұрақсыздық айыбын есептеуге құқылы бірнеше ведомство бақылауында. Мұндай жағдай, мысалы, салықтық заңнама жүйелері анағұрлым дамыған басқа елдерге қарағанда Қазақстан Республикасында салықтық тәуекелдер ықтималдылығының үлкен дәрежесін қалыптастырады.

Басшылық Банк оның қызметін реттейтін Қазақстан Республикасының салық заңнамасының ережелерін ұстанады деп есептейді. Дегенмен, тиісті органдар даулы салық мәселелеріне қатысты өзге ұстанымды ұстанады деген тәуекел бар.

5. Сегменттер жөніндегі ақпарат

Операциялық сегменттер – қаржы-шаруашылық қызметті жүзеге асыратын, пайда алуға мүмкіндік беретін немесе шығыстардың болуын көздейтін компания құрамдастары, солардың операциялық қызметінің нәтижелері жүйелі негізде операциялық шешімдерді қабылдауға және соларға қатысты жеке қаржылық ақпарат қолда бар жауапты тұлғалармен сараланып отырады. Банк Басқармасы Банктің операциялық шешімдерінің қабылдануына жауапты болып табылады.

Есепті сегменттер кірістерінің көзі болып табылатын өнімдер мен қызметтердің сипаты

Банк негізгі бір бизнес-сегменттің негізінде құрылды – тікелей дебет құралдарын, ағымдағы шоттарды, депозиттерді, овердрафттарды, несиелерді және басқа да несиелік құралдар мен валюталық өнімдерді білдіретін корпоративтік банктік операциялар. Сондай-ақ Банк жеке банк қызметтерін, клиенттердің жеке ағымдағы шоттарын, жинақ ақшаларын, депозиттерді, тұтыну несиелерін білдіретін бөлшек банктік операцияларды жасайды.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

5. Сегменттер жөніндегі ақпарат (жалғасы)

Бағалаудың белгісіздігі (жалғасы)

Есепті сегменттердің пайдасы немесе зияндары, активтері мен міндеттемелері туралы ақпарат

Төмендегі кестеде 2014 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы есепті сегменттер жөнінде сегментті ақпарат келтірілген:

	Корпоративтік банктік операциялар	Бөлшек банктік операциялар	Жиыны
Активтер			
Ақша қаражаты және олардың баламалары	5.287.604	–	5.287.604
Клиенттерге берілетін несиелер	18.354.679	4.674.837	23.029.516
Сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар	1.687.205	–	1.687.205
Есепті сегменттер активтерінің жиыны	25.329.488	4.674.837	30.004.325
Басқа банктердің қаражаты	1.361.519	–	1.361.519
Клиенттердің қаражаты	9.273.834	2.955.085	12.228.919
Есепті сегменттер міндеттемелерінің жиыны	10.635.353	2.955.085	13.590.438

	Корпоративтік банктік операциялар	Бөлшек банктік операциялар	Жиыны
Пайыздық кірістер	1.688.047	663.024	2.351.071
Пайыздық шығыстар	(139.284)	(8.263)	(147.547)
Таза пайыздық кіріс	1.548.763	654.761	2.203.524
Несие портфелінің құнсыздану резерві	(87.236)	46.839	(40.397)
Несие портфелінің құнсыздану резервінен кейінгі таза пайыздық кіріс	1.461.527	701.600	2.163.127
Комиссиялық кірістер	655.433	26.165	681.598
Комиссиялық шығыстар	(24.769)	–	(24.769)
Шетел валютасындағы операциялар бойынша таза кірістер:			
- сауда операциялары	351.610	–	351.610
- валюталық баптарды қайта бағалау	(11.855)	–	(11.855)
Басқа да операциялық кірістер	21.502	–	21.502
Өкімшілік және басқа да операциялық шығыстар	(1.146.113)	3.583	(1.142.530)
Сегмент нәтижелері	1.307.335	731.348	2.038.683

Төмендегі кестеде 2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы есепті сегменттер жөнінде сегментті ақпарат келтірілген:

	Корпоративтік банктік операциялар	Бөлшек банктік операциялар	Жиыны
Активтер			
Ақша қаражаты және олардың баламалары	5.664.342	–	5.664.342
Клиенттерге берілетін несиелер	12.958.740	3.776.857	16.735.597
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялық бағалы қағаздар	2.129.703	–	2.129.703
Есепті сегменттер активтерінің жиыны	20.752.785	3.776.857	24.529.642
Міндеттемелер			
Басқа банктердің қаражаты	309.594	–	309.594
Клиенттердің қаражаты	5.562.237	2.071.194	7.633.431
Есепті сегменттер міндеттемелерінің жиыны	5.871.831	2.071.194	7.943.025

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

5. Сегменттер жөніндегі ақпарат (жалғасы)

Бағалаудың белгісіздігі (жалғасы)

Есепті сегменттердің пайдасы немесе зияндары, активтері мен міндеттемелері туралы ақпарат (жалғасы)

	Корпоративтік банктік операциялар	Бөлшек банктік операциялар	Жиыны
Пайыздық кірістер	1.150.244	429.330	1.579.574
Пайыздық шығыстар	(793)	(420)	(1.213)
Таза пайыздық кіріс	1.149.451	428.910	1.578.361
Несие портфелінің құнсыздану резерві	(204.221)	(3.912)	(208.133)
Несие портфелінің құнсыздану резервінен кейінгі таза пайыздық кіріс	945.230	424.998	1.370.228
Комиссиялық кірістер	384.147	223.828	607.975
Комиссиялық шығыстар	(24.159)	-	(24.159)
Шетел валютасындағы операциялар бойынша таза кірістер/(шығыстар):			
- сауда операциялары	258.348	-	258.348
- валюталық баптарды қайта бағалау	(13.432)	-	(13.432)
Басқа да операциялық кірістер	53.567	-	53.567
Әкімшілік және басқа да операциялық шығыстар	(878.895)	-	(878.895)
Сегмент нәтижелері	724.806	648.826	1.373.632

Төменде есепті сегменттердің кірістері мен шығыстарын, активтері мен міндеттемелерін қаржылық есептілікте көрсетілген деректермен салыстыру көрсетілген.

	2014	2013
Есепті сегменттер активтерінің жиыны	30.004.325	24.529.642
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер	1.301.529	834.218
Өзге активтер	1.802.692	808.979
Активтер жиыны	33.108.546	26.172.839
Есепті сегменттер міндеттемелерінің жиыны	13.590.438	7.943.025
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер	94.591	-
Мерзімі ұзартылған корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер	229.925	167.719
Басқа да міндеттемелер	46.892	51.301
Міндеттемелер жиыны	13.961.846	8.162.045
	2014	2013
Сегмент нәтижелерінің жиыны	2.038.683	1.373.632
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	(401.811)	(242.082)
Кіріс жиыны	1.636.872	1.131.550

Банктің барлық кірістері Қазақстанда түседі. Банк қызметінің географиялық салалары осы қаржылық есептіліктің 21-ескертпесінде қарсы агенттің нақты орналасқан жерінің негізінде, яғни қарсы агенттің заңгерлік тәуекелі емес, экономикалық тәуекелдің негізінде көрсетілген. Банктің оған 2014 және 2013 жылдары түскен кірістердің жалпы сомасының он пайызынан артық әкелетін клиенттері жоқ.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

6. Ақша қаражаты және олардың баламалары

Ақша қаражатына және олардың баламаларына келесі позициялар кіреді:

	2014	2013
Қолма-қол қаражат	1.324.625	909.117
ҚРҰБ-дегі корреспонденттік шоттар	3.041.092	2.141.106
Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар	921.887	2.614.119
Ақша қаражаты және олардың баламалары	5.287.604	5.664.342

Қазақстандық заңнамаға сәйкес Банк өзінің белгілі бір міндеттемелерінің пайызы ретінде есептелетін белгілі бір резервтерді қолдауға міндетті. Мұндай резервтер ҚРҰБ-дің ағымдағы шоттарында немесе ҚРҰБ-дің ағымдағы шоттарындағы ақша қаражатының жиынтық сомасының орташа айлық қалдықтары мөлшерінде қолма-қол ақша массасында немесе резервтерді қалыптастыру кезеңінде ұлттық немесе еркін-айырбасталатын валюталарда қолма-қол ақша қаражатында болуы тиіс. 2014 жылдың 31 желтоқсанына міндетті резервтер 450.119 мың теңге (2013 жылдың 31 желтоқсанына: 287.589 мың теңге) болды.

7. Инвестициялық бағалы қағаздар

2014 жылы Банк өтеуге дейін ұсталатын инвестициялық бағалы қағаздарды бұл бағалы қағаздарды өтеуге дейін ұстау ниетінде болған өзгерістердің нәтижесінде сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздардың санатына қайта жіктеді. Қайта жіктеудің нәтижесінде Банктің таяу арадағы екі жылда қандай да бір қаржы активтерін өтеуге дейін ұсталатын ретінде жіктеуге құқығы жоқ.

2014 жылғы 31 желтоқсанға сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар, сондай-ақ 2013 жылғы 31 желтоқсанға Банктің меншігінде болатын өтеуге дейін ұсталатын инвестициялық бағалы қағаздар Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің облигацияларымен білдірілген.

8. Клиенттерге берілетін несиелер

Клиенттерге берілген несиелерге келесі позициялар кіреді:

	2014	2013
Ірі клиенттерге берілген несиелер	15.167.400	11.358.477
Шағын және орта бизнес кәсіпорындарына берілген несиелер	3.769.018	2.089.897
Тұтыну несиелері	3.163.181	2.970.150
Ипотекалық несиелер	2.005.085	1.308.012
Несие портфелінің құнсыздану резерві есептен шығарылғанға дейін клиенттерге берілген несиелердің жиыны	24.104.684	17.726.536
Несие портфелінің құнсыздану резервін шегере отырып	(1.075.168)	(990.939)
Клиенттерге берілетін несиелер	23.029.516	16.735.597

Банк орташа жылдық жиынтық активтері 60.000 ең аз есептік көрсеткіштері бар қарыз алушылардың несиелерін «ірі клиенттерге берілген несиелер» ретінде жіктеді. 2014 жылдың 31 желтоқсанына айлық есептік көрсеткіш 1.852 теңгені (2013 жылдың 31 желтоқсанына: 1.731 теңге) құрады.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

8. Клиенттерге берілген несиелер (жалғасы)

Несие портфелінің құнсыздану резерві

Төменде 2014 жылы несие портфелінің құнсыздануына резервтің өзгеру талдауы көрсетілген:

	<i>Ірі клиенттерге берілген несиелер</i>	<i>Шағын және орта бизнес кәсіпорындарына берілген несиелер</i>	<i>Тұтыну несиелері</i>	<i>Ипотекалық несиелер</i>	<i>Жиыны</i>
2013 жылдың 31 желтоқсанына	89.112	400.522	449.506	51.799	990.939
Бір жылға есептеу/(қайтару)	16.806	68.690	(130.504)	85.405	40.397
Бағамдық айырма	-	6.609	33.783	3.440	43.832
2014 жылдың 31 желтоқсанына	105.918	475.821	352.785	140.644	1.075.168
Жеке негіздегі құнсыздану	(89.112)	(187.530)	(116.839)	-	(393.481)
Жиынтық негіздегі құнсыздану	(16.806)	(288.291)	(235.946)	(140.644)	(681.687)
	(105.918)	(475.821)	(352.785)	(140.644)	(1.075.168)
Жеке негізде бағаланған құнсыздану резерві есептен шығарылғанға дейінгі құнсызданған ретінде жеке негізге бағаланған несиелер сомасының жиыны	89.112	187.530	132.751	-	409.393

Төменде 2013 жылы несие портфелінің құнсыздануына резервтің өзгеру талдауы көрсетілген:

	<i>Ірі клиенттерге берілген несиелер</i>	<i>Шағын және орта бизнес кәсіпорындарына берілген несиелер</i>	<i>Тұтыну несиелері</i>	<i>Ипотекалық несиелер</i>	<i>Жиыны</i>
2012 жылдың 31 желтоқсанына	86.193	290.549	171.319	-	548.061
Бір жылға (қайтару)/есептеу	(86.200)	90.112	156.939	47.282	208.133
Бұрын есептен шығарылған активтерді қалпына келтіру	89.112	19.565	117.404	4.076	230.157
Бағамдық айырма	7	296	3.844	441	4.588
2013 жылдың 31 желтоқсанына	89.112	400.522	449.506	51.799	990.939
Жеке негіздегі құнсыздану	(89.112)	(184.126)	(143.323)	-	(416.561)
Жиынтық негіздегі құнсыздану	-	(216.396)	(306.183)	(51.799)	(574.378)
	(89.112)	(400.522)	(449.506)	(51.799)	(990.939)
Жеке негізде бағаланған құнсыздану резерві есептен шығарылғанға дейінгі құнсызданған ретінде жеке негізге бағаланған несиелер сомасының жиыны	89.112	210.076	223.227	-	522.415

2013 жылы Банк жинақталған провизиялар сомасымен бірге 230.157 мың теңге сомасында баланстан тыс шоттарға бұрын жазылған несиелерді қалпына келтірді. Банк басшылығы қалпына келтірілген қарыздардан ақша ағындарын ала алады деп есептейді.

2014 жылдың 31 желтоқсанына аяқталған жыл үшін құнсызданған ретінде жеке негізде бағаланған несиелерге қатысты есептелген пайыздық кірістер 7.161 мың теңге (2013 жылы: 9.559 мың теңге) болды.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

8. Клиенттерге берілген несиелер (жалғасы)

Несиелік тәуекелді азайтатын қамтамасыз ету және басқа құралдар

Келесі кестеде 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қамтамасыз ету түрлері бойынша клиенттерге берілген несиелердің талдауы көрсетілген:

	<i>Ірі клиенттерге берілген несиелер</i>	<i>Шағын және орта бизнес кәсіпорындарына берілген несиелер</i>	<i>Тұтыну несиелері</i>	<i>Ипотекалық несиелер</i>	<i>Жиыны</i>
Мынамен қамтамасыз етілген несиелер:					
- жылжымайтын мүлікпен	14.272.513	3.194.449	2.668.274	1.970.812	22.106.048
- басқамен	123.331	162.593	191.539	15.945	493.408
Үшінші тараптардың кепілдіктерімен қамтамасыз етілген несиелер	771.556	212.876	290.004	18.328	1.292.763
Қамтамасыз етілмеген несиелер	-	199.100	13.364	-	212.465
Несие портфелінің құнсыздану резерві есептен шығарылғанға дейін клиенттерге берілген несиелердің жиыны	15.167.400	3.769.018	3.163.181	2.005.085	24.104.684

Келесі кестеде 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қамтамасыз ету түрлері бойынша клиенттерге берілген несиелердің талдауы көрсетілген:

	<i>Ірі клиенттерге берілген несиелер</i>	<i>Шағын және орта бизнес кәсіпорындарына берілген несиелер</i>	<i>Тұтыну несиелері</i>	<i>Ипотекалық несиелер</i>	<i>Жиыны</i>
Мынамен қамтамасыз етілген несиелер:					
- жылжымайтын мүлікпен	10.401.416	1.910.305	2.490.907	1.291.127	16.093.755
- басқамен	92.914	139.304	117.722	16.885	366.825
Үшінші тараптардың кепілдіктерімен қамтамасыз етілген несиелер	864.147	40.288	352.938	-	1.257.373
Қамтамасыз етілмеген несиелер	-	-	8.583	-	8.583
Несие портфелінің құнсыздану резерві есептен шығарылғанға дейін клиенттерге берілген несиелердің жиыны	11.358.477	2.089.897	2.970.150	1.308.012	17.726.536

Банк берілуін талап ететін қамтамасыз етудің мөлшері мен түрі қарсы агенттің несиелік тәуекелді бағалауына тәуелді. Қамтамасыз ету түрлерінің және бағалау өлшемдерінің рұқсат етілуіне қатысты ұстанымдар белгіленген.

Басшылық қамсыздандырудың нарықтың құнына мониторинг жүргізеді, негізгі келісімге сәйкес қосымша қамсыздандыруды сұратады, сондай-ақ құнсыздану шығындарына резервтің жеткіліктілігін тексеру барысында алынған қамсыздандырудың нарықтық құнын қадағалап отырады.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

8. Клиенттерге берілген несиелер (жалғасы)

Клиенттерге берілген несиелердің шоғырлануы

2014 жылғы 31 желтоқсанға Банктің он ірі қарыз алушыларының үлесіне құнсыздану резервін шегергенге дейін клиенттерге берілген несиелердің жалпы сомасының 50% келді (2013 жылғы 31 желтоқсанға: 52%). Бұл несиелердің жалпы сомасын 12.111.673 мың теңгені (2013 жылғы 31 желтоқсанға: 9.157.262 мың теңге) құрады.

Төменде экономика салаларының бөлігінде несие портфелінің құрылымы келтірілген:

	2014		2013	
	Сомасы	%	Сомасы	%
Сауда	7.679.619	31,9%	4.928.726	27,8%
Қонақ үй бизнесі	6.881.930	28,6%	5.426.399	30,6%
Жеке тұлғалар	5.168.266	21,4%	4.278.162	24,2%
Өндіріс	1.992.631	8,3%	1.161.065	6,5%
Құрылыс	1.474.890	6,1%	469.704	2,6%
Тау кен өнеркәсібі/металлургия	88.688	0,4%	42.511	0,2%
Жалдау	33.281	0,1%	950.646	5,4%
Көлік және байланыс	18.915	0,1%	4.886	0,0%
Білім беру	18.051	0,0%	28.730	0,2%
Полиграфиялық өнеркәсіп	-	0,0%	35.363	0,2%
Басқасы	748.413	3,1%	400.344	2,3%
Несие портфелінің құнсыздану резерві есептен шығарылғанға дейін клиенттерге берілген несиелердің жиыны	24.104.684	100,0%	17.726.536	100,0%

9. Негізгі құралдар

Негізгі құралдардың қозғалысы келесі тәсілмен көрсетілген:

	Жер	Үйлер	Офистік және компьютерлік жабдық		Көлік құралдары	Басқа	Жиыны
			Аяқталмаған құрылыс	жабдық			
Бастапқы құн							
2012 жылдың 31 желтоқсанына	268.431	349.326	4.005	72.546	35.052	107.251	836.611
Түсімдер	-	-	-	25.601	-	13.189	38.790
Шығулар	(10.802)	(25.000)	-	-	-	-	(35.802)
2013 жылдың 31 желтоқсанына	257.629	324.326	4.005	98.147	35.052	120.440	839.599
Түсімдер	-	-	-	20.489	27.684	13.170	61.343
Шығулар	-	(200)	(4.005)	(59.806)	-	(25.039)	(89.050)
Қайта бағалаудың әсері	383.950	98.933	-	-	-	-	482.883
2014 жылдың 31 желтоқсанына	641.579	423.059	-	58.830	62.736	108.571	1.294.775
Жинақталған тозу							
2012 жылдың 31 желтоқсанына	-	(32.638)	-	(28.540)	(21.234)	(53.533)	(135.945)
Бір жылға есептеу	-	(13.399)	-	(25.705)	(4.135)	(17.821)	(61.060)
2013 жылдың 31 желтоқсанына	-	(46.037)	-	(54.245)	(25.369)	(71.354)	(197.005)
Бір жылға есептеу	-	(5.106)	-	(24.450)	(7.060)	(19.878)	(56.494)
Шығулар	-	200	-	59.806	-	25.039	85.045
Қайта бағалаудың әсері	-	15.910	-	-	-	-	15.910
2014 жылдың 31 желтоқсанына	-	(35.033)	-	(18.889)	(32.429)	(66.193)	(152.544)
Қалдық құны							
2012 жылдың 31 желтоқсанына	268.431	316.688	4.005	44.006	13.818	53.718	700.666
2013 жылдың 31 желтоқсанына	257.629	278.289	4.005	43.902	9.683	49.086	642.594
2014 жылдың 31 желтоқсанына	641.579	388.026	-	39.941	30.307	42.378	1.142.231

Банк өз меншігіндегі жер мен ғимараттардың әділ құнын айқындау үшін тәуелсіз бағалаушының қызметтерін пайдаланды. Әділ құн нарықта ұсынылатын ұқсас объектілердің құнына сүйене отырып айқындалды. Қайта бағалау күні – 2014 жылғы 24 желтоқсан. Жер мен ғимараттардың әділ құны туралы барынша толық ақпарат 22-ескертпеде ашылып көрсетіледі.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

9. Негізгі құралдар (жалғасы)

Егер жер мен ғимараттар ғимараттар бойынша құнсыздануды және жинақталған тозуды шегере отырып, бастапқы құны бойынша ескерілетін болса, олардың баланстық құны тиісінше 45.080 мың теңгені және 192.425 мың теңгені (2013 жылдың 31 желтоқсанына: 45.080 мың теңге және 197.118 мың теңге) болды.

2014 жылғы қайта бағалаудың нәтижесінде жер мен ғимараттардың 498.793 мың теңге сомасындағы құнының ұлғаюы басқа да жиынтық кірістің құрамына қосылды.

10. Материалдық емес активтер

Материалдық емес активтердің баптары бойынша қозғалыс былайша көрсетілген:

	<i>Лицензиялар мен бағдарламалық жасақтама</i>	<i>Аяқталмаған өндіріс</i>	<i>Жиыны</i>
Бастапқы құн			
2012 жылдың 31 желтоқсанына	66.530	101.507	168.037
Түсімдер	64.082	–	64.082
Шығулар	(2.048)	–	(2.048)
Аударымдар	101.507	(101.507)	–
2013 жылдың 31 желтоқсанына	230.071	–	230.071
Түсімдер	11.446	–	11.446
Шығу	(13.393)	–	(13.393)
2014 жылдың 31 желтоқсанына	228.124	–	228.124
Жинақталған амортизация			
2012 жылдың 31 желтоқсанына	(30.741)	–	(30.741)
Бір жылға есептеу	(7.706)	–	(7.706)
2013 жылдың 31 желтоқсанына	(38.447)	–	(38.447)
Бір жылға есептеу	(43.772)	–	(43.772)
Шығулар	13.393	–	13.393
2014 жылдың 31 желтоқсанына	(68.826)	–	(68.826)
Қалдық құны			
2012 жылдың 31 желтоқсанына	35.789	101.507	137.296
2013 жылдың 31 желтоқсанына	191.624	–	191.624
2014 жылдың 31 желтоқсанына	159.298	–	159.298

Аяқталмаған құрылыс Colvir Software Solution LTD-ден (Ұлыбритания) сатып алынған АБИС бағдарламалық жасақтаманы білдіреді. 2013 жылғы 31 желтоқсанға бағдарламалық жасақтаманың модульдері бойынша жұмыс аяқталды және бұл бағдарламалық жасақтама аяқталмаған құрылыстан лицензиялар мен бағдарламалық жасақтамаға аударылды.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

11. Өзге активтер

2014 және 2013 жылдардың 31 желтоқсанына басқа активтерге келесі позициялар кірді:

	2014	2013
Алынуға жататын комиссиялық ақылар	33.737	2.564
Акциялар	7.001	7.001
Банктік қызмет бойынша басқа да дебиторлар	5.059	27.110
Басқа да қаржы активтері	45.797	36.675
Қорлар	1.617.440	718.746
Алдын ала төленген салықтар	91.238	18.314
Коммуналдық қызметтер үшін алдын ала төлемдер	41.512	9.126
Қызметтер үшін алдын ала төлемдер	6.705	5.020
Басқасы	-	21.098
Басқа да қаржылық емес активтер	1.756.895	772.304
Өзге активтер	1.802.692	808.979

2014 және 2013 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша қорлар қарыз алушылардың несиелерді өтеу бойынша міндеттемелерін реттеу кезінде Банк алған жылжымайтын мүлік объектілерін білдіреді. Банк бұл активтерді таяу арада өткізуді болжап отыр.

12. Басқа банктердің қаражаты

2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқа банктердің қаражатына Т.С. Ziraat Bank-те, London 1.360.448 мың теңге сомасында орналастырылған қысқа мерзімді депозит және басқа банктерде 1.071 мың теңге жалпы сомаға орналастырылған депозиттер кіреді. Т.С. Ziraat Bank, London депозиті АҚШ долларында 6 ай мерзімге және жылдық 5,46% пайыздық мөлшерлеменен орналастырылды.

2013 жылғы 31 желтоқсанға басқа банктердегі қаражатқа Azur-Turk Bank ОАКБ-де 308.428 мың теңге сомасында орналастырылған қысқа мерзімді депозит, сондай-ақ басқа банктердегі 1.166 мың теңге жалпы сомадағы депозиттер кіреді. Azur-Turk Bank АОКБ депозиті АҚШ долларында 6 ай мерзімге және жылдық 4,5% пайыздық мөлшерлеменен орналастырылды.

13. Клиенттердің қаражаты

	2014	2013
Ағымдағы шоттар	7.749.397	7.502.582
Мерзімді депозиттер	4.479.522	130.849
Клиенттердің қаражаты	12.228.919	7.633.431
Аккредитивтер бойынша қамтамасыз ету ретінде ұсталатын	122.808	16.263
Кепілдіктер бойынша қамтамасыз ету ретінде ұсталатын	2.701.003	1.101.168

2014 жылғы 31 желтоқсанға Банктің он ірі клиенттерінің үлесіне клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттеріндегі қаражаттың қалдық құнының 44% келді (2013 жылғы 31 желтоқсанға: 39%). 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша мұндай клиенттер қаражатының жиынтық қалдығы 5.387.991 мың теңге (2013 жылғы 31 желтоқсанға: 2.982.853 мың теңге) болды.

Мерзімді депозиттердің құрамына 803.865 мың теңге (2013 жылғы 31 желтоқсанға: 30.849 мың теңге) мөлшерінде жеке тұлғалардың депозиттері кіреді. Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне сәйкес Банк салымшының алғашқы талабы бойынша жеке тұлғаның салым сомасын беруге міндетті. Мерзімді салым мерзім өткенге дейін салымшының талабы бойынша оған қайтарылған жағдайда, салым бойынша сыйақы, келісімде баяндалған талаптарға қарай сыйақының барынша аз мөлшерлемесі бойынша төленеді немесе төленбейді.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

13. Клиенттердің қаражаты (жалғасы)

Клиенттердің қаражатына 31 желтоқсанға келесі позициялар кіреді:

	2014	2013
Ағымдағы шоттар		
Заңды тұлғалар	5.360.032	5.227.602
Жеке тұлғалар	2.151.220	2.040.345
Мемлекеттік және қоғамдық ұйымдар	238.145	234.635
Мерзімді депозиттер		
Заңды тұлғалар	3.675.657	100.000
Жеке тұлғалар	803.865	30.849
Клиенттердің қаражаты	12.228.919	7.633.431

Төменде экономика салалары бойынша клиенттер қаражатының бөлінуі келтірілген:

	2014		2013	
	Сомасы	%	Сомасы	%
Сауда және қызметтер	2.978.702	24,4%	1.062.867	13,9%
Жеке тұлғалар	2.955.085	24,2%	2.071.194	27,1%
Металл рудаларын өндіру	2.749.014	22,5%	-	-
Құрылыс	1.803.157	14,7%	2.200.424	28,8%
Өндіріс	1.014.432	8,3%	1.049.747	13,8%
Мемлекеттік және қоғамдық ұйымдар	238.145	1,9%	234.635	3,1%
Көлік және коммуникациялар	57.423	0,5%	64.671	0,8%
Спорт және туризм	8.639	0,1%	3.462	0,1%
Кәсіби қызметтер	55	0,0%	692.242	9,1%
Басқасы	424.267	3,4%	254.189	3,3%
Клиенттердің қаражаты	12.228.919	100,0%	7.633.431	100,0%

14. Салық салу

Корпоративтік табыс салығы бойынша шығысқа келесі позициялар кіреді:

	2014	2013
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	439.364	194.709
Мерзімі ұзартылған корпоративтік табыс салығы бойынша (жеңілдік)/шығыстар – уақыт айырмаларының пайда болуы және сторнациялау	(37.553)	47.373
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	401.811	242.082

Банктің кірісіне Қазақстан Республикасында ғана салық салынады. Салық заңнамасына сәйкес 2014 және 2013 жылдары корпоративтік табыс салығының қолданылатын мөлшерлемесін 20,0% құрайды.

Осы қаржылық есептілікте көрсетілген корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар мен 31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін салықтың нормативтік мөлшерлемесіне көбейтілген корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстарды есепке алғанға дейінгі пайда арасындағы салыстырып тексеру былайша болды:

	2014	2013
Корпоративтік табыс салығының шығыстарына дейінгі пайда	2.038.683	1.373.632
Салықтың нормативтік мөлшерлемесі	20%	20%
Нормативтік мөлшерлеме бойынша есептелген корпоративтік табыс салығы бойынша теориялық шығыстар	407.737	274.726
Мұндай кірісті есептеу күніне мемлекеттік бағалы қағаздардан және ҚҚБ-ың ресми тізімінде бар бағалы қағаздардан болған кіріске салынатын салық	(11.804)	(16.441)
Резервтердің азаюынан салық салынбайтын кіріс	-	(4.869)
Басқа да тұрақты айырмалар	5.878	(11.334)
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	401.811	242.082

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

14. Салық салу (жалғасы)

2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер 94.591 мың теңгені (2013 жылғы 31 желтоқсан: нөл) құрады.

31 желтоқсанға мерзімі ұзартылған корпоративтік табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелер, сондай-ақ олардың тиісті жылдардағы қозғалысына мыналар жатады:

	Уақыт айырмаларының пайда болуы және қалпына келуі			Уақыт айырмаларының пайда болуы және қалпына келуі			2014
	2012	Пайда немесе зиян	Басқа жиынтық кірістің	2013	Пайда немесе зиян	Басқа жиынтық кірістің	
		құрамында	құрамында		құрамында	құрамында	
Шөгерілетін уақыт айырмаларының салық әсері							
Басқа да міндеттемелер	1.128	272	-	1.400	5.553	-	6.953
Мерзімі өткен корпоративтік табыс салығы бойынша активтер	1.128	272	-	1.400	5.553	-	6.953
Салық салынатын уақыт айырмаларының салық әсері							
Клиенттерге берілетін несиелер	(87.930)	(57.979)	-	(145.909)	30.262	-	(115.647)
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер	(34.704)	10.334	1.160	(23.210)	1.738	(99.759)	(121.231)
Мерзімі ұзартылған корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер	(122.634)	(47.645)	1.160	(169.119)	32.000	(99.759)	(236.878)
Мерзімі ұзартылған корпоративтік табыс салығы бойынша таза актив/(міндеттеме)	(121.506)	(47.373)	1.160	(167.719)	37.553	(99.759)	(229.925)

15. Басқа да міндеттемелер

31 желтоқсанға басқа да міндеттемелерге келесі позициялар жатады:

	2014	2013
Операциялық емес қызмет бойынша кредиторлық берешек	33.990	7.788
Берілген кепілдіктер бойынша міндеттемелер	9.897	7.322
Басқа да қаржылық міндеттемелер	43.887	15.110
Төленуге жататын корпоративтік табыс салығынан басқа салықтар	2.996	36.126
Пайдаланылмаған демалыстар бойынша есептеу	9	6
Басқа да алғы төлемдер	-	59
Басқа да қаржылық емес міндеттемелер	3.005	36.191
Басқа да міндеттемелер	46.892	51.301

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

16. Капитал

2013 және 2014 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Банктің жарияланған, шығарылған және толығымен төленген жай акцияларының жалпы саны 15.000.000 акция болды. Акцияларды орналастыру құны бір жай акция үшін 1.000 теңге болды.

Акционерлер дивидендтерді теңгемен алуға және капиталды бөлуге құқылы. Банк акционерлерінің жылдық жалпы жиналысының 2014 жылғы 12 мамырдағы шешіміне сәйкес Банк 2014 жылы Банктің 2013 жылғы қызметінің нәтижелері бойынша 900.000 мың теңге мөлшерінде дивидендтерді жария етіп, төледі (2013 жылы: 2012 жыл үшін 148.424 мың теңге).

2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің 1.177.175 мың теңге (2013 жылғы 31 желтоқсанға: 1.177.175 мың теңге) сомаға көзделмеген шығыстарды және келешек шығындарды өтеуге арналған жалпы банктік резерві бар. Жалпы банктік резервтің қаражаты тек Банк акционерлерінің ресми рұқсатымен ғана бөлінуі мүмкін.

ҚРҰБ-нің 2013 жылғы 27 мамырдағы № 137 Қаулысына сәйкес (бұдан әрі мәтін бойынша – «Қаулы») Банк 2013 жылғы 30 қыркүйектен бастап серпінді резервтің есептеуін жасады. 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қаулыға сәйкес есептелген резерв сомасы 573.367 мың теңге (2013 жылғы 31 желтоқсанға: 724.676 мың теңге) болды.

Жалпы банктік резерв пен серпінді резерв капиталдағы өзгерістер туралы есептің «Резервтік капитал» бабына қосылған.

17. Пайыздық кірістер мен пайыздық шығыстар

Пайыздық кірістер мен пайыздық шығыстарға мыналар кіреді:

	2014	2013
Клиенттерге берілетін несиелер	2.246.648	1.442.407
Инвестициялық бағалы қағаздар	59.022	82.206
Басқа банктерде орналастырылған салымдар	45.401	3.717
Репо шарттары бойынша дебиторлық берешек	-	49.125
Басқасы	-	2.119
Пайыздық кірістер	2.351.071	1.579.574
Клиенттердің қаражаты	(147.547)	(1.213)
Пайыздық шығыстар	(147.547)	(1.213)
Таза пайыздық кіріс	2.203.524	1.578.361

18. Таза комиссиялық кіріс

Таза комиссиялық кіріске мыналар кіреді:

	2014	2013
Есеп айырысу операциялары	367.366	348.463
Кассалық операциялар	196.009	154.069
Кепілдіктер мен аккредитивтерді ашу	52.955	40.538
Ақша аударымдары бойынша қызметтер	33.987	30.863
Сейфтік операциялар	5.223	5.041
Басқасы	26.058	29.001
Комиссиялық кірістер	681.598	607.975
Есеп айырысу операциялары	(21.371)	(19.512)
Басқасы	(3.398)	(4.647)
Комиссиялық шығыстар	(24.769)	(24.159)
Таза комиссиялық кіріс	656.829	583.816

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

19. Әкімшілік және басқа да операциялық шығыстар

Әкімшілік және басқа да операциялық шығыстарға мыналар кіреді:

	2014	2013
Жалақы және сыйлықақылар	579.840	483.144
Күзет қызметтері	58.029	52.926
Әлеуметтік қамсыздандыруға аударымдар	57.603	47.181
Негізгі құралдардың тозуы	56.494	61.060
Материалдық емес активтердің амортизациясы	43.772	7.706
Бағдарламалық жасақтамаға техникалық қолдау	39.746	3.239
Кәсіби қызметтер	33.772	7.114
Байланыс қызметтері және ақпараттық қызметтер	32.981	30.349
Табыс салығынан басқа салықтар	30.542	37.080
Жалдау	26.999	25.656
Мүшелік жарналар	18.654	9.857
Іссапар шығыстары	13.423	8.766
Жарнама және маркетинг	13.308	9.182
Ғимараттарды ұстау	12.872	13.938
Сақтандыру	10.619	4.690
Депозиттерді сақтандыру	9.644	5.459
Жөндеу және техникалық қызмет көрсету	9.311	11.336
Айыппұлдар мен өсімпұлдар	8.815	2.926
Клиенттер бойынша шығыстар	5.869	5.935
Инкассациялау	5.533	4.673
Көлік	5.488	4.190
Офистік керек-жарақтар	4.935	4.706
Оқыту және семинарлар	4.751	-
Демеушілік көмек	1.904	40
Өкілдік шығыстар	553	870
Негізгі құралдардың шығуынан болған залал	-	5.046
Басқасы	57.073	31.826
Басқа да операциялық шығыстар	1.142.530	878.895

20. Шарттық және шартты міндеттемелер

Саяси және экономикалық жағдайлар

Қазақстанда экономикалық реформалар және нарықтық экономиканың талаптарына жауап беретін құқықтық, салықтық және әкімшілік инфрақұрылымның дамуы жалғасуда. Қазақстан экономикасының тұрақтылығы көпшілік жағдайларда осы реформалардың барысына, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Үкіметінің экономика, қаржы және ақша-несие саясаты саласында қолданатын шараларының тиімділігіне тәуелді.

2014 жылы қазақстандық экономикаға екі фактор теріс әсерін қалдырды: шикі мұнайға бағаның айтарлықтай төмендеуі және теңгенің едәуір девальвациясы. Аталған факторлар капиталдың қолжетімділігінің төмендеуіне, капитал құнының ұлғаюына, инфляцияның көтерілуіне және одан кейінгі экономикалық өсімге қатысты белгісіздікке әкеп соқтырды, бұл Банктің қаржылық жағдайына, операциялардың нәтижелеріне және экономикалық перспективаларға теріс әсерін тигізуі мүмкін. Банк басшылығы ағымдағы жағдайларда Банктің экономикалық тұрақтылығын қолдау бойынша лайықты шараларды қолға алып отыр деп санайды.

Сот шағымдары мен талаптары

Банк іскерлік операциялармен байланысты түрлі сот талқылауларының әлеуетті нысанасы болып табылады. Банк жеке немесе жиынтық түрде қанағаттандырылмаған немесе қауіп төндіретін талаптардың мұндай түрлерінің Банктің қаржылық жағдайына немесе қызмет нәтижелеріне елеулі кері әсерін тигізу ықтималдылығы бар деп санамайды.

Банк жекелеген міндеттемелер нәтижесінде туындайтын елеулі міндеттемелер ықтималдылығын бағалап, міндеттеменің туындау себебі болған оқиғалардың орын алу ықтималдылығы болған және міндеттеме сомасы жеткілікті дәрежедегі нақтылықпен есептелуі мүмкін болған кезде ғана қаржылық есептілікте резервтер құрады. Жоғарыда сипатталған қандай да бір шартты міндеттеме бойынша осы қаржылық есептілікте бірде бір резерв құрылмады.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

20. Шарттық және шартты міндеттемелер (жалғасы)

Болжанбаған салық төлемдері

Түрлі заңнамалық және нормативтік-құқықтық актілердің ережелері үнемі нақты тұжырымдала бермейді және олардың интерпретациясы жергілікті салық органдарының инспекторлары мен Қаржы министрлігінің лауазымды тұлғаларының пікіріне тәуелді болады. Жергілікті, өңірлік және республикалық салық органдары арасында пікір сәйкессіздігі жиі болады. Қазақстан заңдарын, қаулыларын және тиісті нормативтік-құқықтық актілерін мәлімделген немесе табылған бұзушылықтардың қолданыстағы айыппұлдар мен өсімпұлдар режимі өте қатал. Айыппұл санкцияларына даулы соманы тәркілеу (валюталық заңнаманы бұзғаны үшін), сондай-ақ, әдетте, төленбеген салықтар сомасының 50%-ы мөлшеріндегі айыппұлдар кіреді.

Банк қолданылатын бүкіл салық төленді немесе есептелді деп санайды. Түсініксіз жағдайларда Банк салықтық міндеттемелерді басшылықтың негізделген бағалауы негізінде есептеді. Банктің саясаты резервтерді шығын ықтималдылығы бар есепті кезеңде тануды көздейді және оның сомасы жеткілікті дәрежедегі нақтылықпен анықталуы мүмкін.

Қазақстандық салық салу жүйесіне тән белгісіздіктерге байланысты салықтардың, айыппұл санкцияларының және өсімпұлдың әлеуетті сомасы осы уақыт бойынша шығыстарға жатқызылған және 2014 жылғы 31 желтоқсанға есептелген сомадан асып кетуі мүмкін. Мұндай соманы есептеу мүмкіндігі мен олардың әлеуетті маңызды сипатына қарамастан, Банк басшылығы не олардың болу ықтималдығы аз, не бағалау мүмкін емес, не екеуі де бір мезгілде болуы мүмкін деп санайды.

Қаржылық және шартты міндеттемелер

31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің шарттық және шартты міндеттемелеріне келесі позициялар кірді:

	2014	2013
Несие сипатындағы міндеттемелер		
Пайдаланылмаған несие желілері	7.446.515	4.941.392
Кепілдіктер	2.802.190	1.126.056
Аккредитивтер	122.808	16.263
	10.371.513	6.083.711
Операциялық жалдау бойынша міндеттемелер		
1 жылдан кем	43.854	27.000
	43.854	27.000
Қаржылық және шартты міндеттемелер (қамтамасыз ету шегерілгенге дейін)	10.415.367	6.110.711
Кепілдіктер мен аккредитивтер бойынша қамтамасыз ету ретінде ұсталатын клиенттердің қаражатын шегере отырып (13-өскөртпе)	(2.823.811)	(1.117.431)
Қаржылық және шартты міндеттемелер	7.591.556	4.993.280

Шарттарға сәйкес пайдаланылмаған несие желілері, аккредитивтер мен кепілдіктер бойынша жалпы берешек сомасы келешек ақша талаптарын міндетті түрде білдірмейді, өйткені қарыз алушыға қаражатты берместен аталған міндеттемелердің қолданылу мерзіміні өтуі немесе күші жойылуы мүмкін.

Несие бойынша міндеттемелер жөніндегі келісімде Банктің, қайта қаржыландыру мөлшерлемесінің өзгеруін, инфляция қарқынын, айырбас бағамдарын және басқа да талаптарды қоса алғанда, Банк үшін кез келген қолайсыз жағдайлар туындаған жағдайда келісімнен біржақты тәртіппен шығу құқығы көзделген.

Несие сипатындағы міндеттемелер келесі валюталарда білдірілген:

АҚШ Доллары	7.478.773	4.843.381
Теңге	2.886.054	1.240.330
Еуро	6.686	-
	10.371.513	6.083.711

Операциялық жалдау бойынша міндеттемелер теңгемен көрсетілген.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

21. Тәуекелдерді басқару

Кіріспесі

Банк қызметіне тәуекелдер тән. Банк анықтау, бағалау және бақылаудың үздіксіз үрдісі барысында, сондай-ақ тәуекел шектерін және ішкі бақылаудың басқа шараларын белгілеу арқылы тәуекелдерді басқаруды жүзеге асырады. Тәуекелдерді басқару үрдісі Банктің тұрақты тиімділігін ұстап тұру үшін шешуші маңызға ие және Банктің әрбір жеке қызметкері міндеттеріне байланысты тәуекелдер үшін жауап береді. Банк несиелік тәуекелге, өтімділік тәуекеліне және нарықтық тәуекелге ұшырағыш. Банк, сондай-ақ операциялық тәуекелдерге де ұшырағыш.

Тәуекелдерді тәуелсіз бақылау үрдісі органы, технологияны өзгерту немесе саладағы өзгерістер сияқты қызмет жүргізу тәуекелдеріне жатпайды. Банк мұндай тәуекелдерді стратегиялық жоспарлау үрдісі барысында бақылайды.

Тәуекелдерді басқару процесіне Банк тұрақты негізде жүзеге асыратын тәуекелдерді сәйкестендіру, өлшеу, бақылау және шектеу кіреді.

Тәуекелдерді басқару құрылымы

Тәуекелдерді анықтау мен оларды бақылауға жалпы жауап беретін Директорлар кеңесі, алайда, тәуекелдерді басқару мен бақылауға жауапты жекелеген тәуелсіз органдар да бар.

Директорлар кеңесі

Директорлар кеңесі тәуекелдерді басқарудың жалпы амал-тәсілдеріне, тәуекелдерді басқарудың стратегиялар мен ұстанымдарын бекітуге жауап береді.

Басқарма

Басқарманың міндеті Банктегі тәуекелдерді басқару үрдісін бақылау болып табылады.

Тәуекелдерді басқару

Тәуекелдерді басқару бөлімшесі бақылаудың тәуелсіз үрдісін қамтамасыз ету үшін тәуекелдерді басқаруға байланысты процедураларды енгізу мен жүргізуге жауап береді.

Бөлімше қызметінің негізгі мақсаты Банк жүргізетін операциялардың түрі мен көлемін ескере отырып Банктің тәуекелдерін тиімді анықтауды, бағалауды және шектеуді қамтамасыз ететін тәуекелдерді анықтау әрі бақылау әдістерін қолдануды көздейтін Банктің тәуекелдерін тиімді басқару жүйесін құру және оның қызмет етуі болып табылады. Бұл бөлімше, сондай-ақ тәуекелді бағалау және тәуекелдер туралы есептілік жүйесінде толық ақпарат жинауды қамтамасыз етеді.

Банк қазынашылығы

Банк қазынашылығы Банктің активтері мен міндеттемелерін, сондай-ақ жалпы қаржылық құрылымын басқару үшін жауап береді. Сондай-ақ Банктің өтімділік тәуекелі мен қаржыландыру тәуекелі үшін негізгі жауапкершілікті қазынашылық көтереді.

Ішкі аудит

Банкте өтетін тәуекелдерді басқару үрдістеріне Ішкі аудит қызметі жыл сайын тексеріп отырады, ол процедуралардың жеткіліктілігін, сонымен қатар Банктің бұл процедураларды орындауын тексереді. Ішкі аудит қызметі басшылықпен жүргізілген тексерулердің нәтижелерін талқылайды және өзінің қорытындылары мен ұсыныстарын Банктің Директорлар кеңесіне тікелей береді.

Тәуекелдерді бағалау және тәуекелдер туралы ақпарат беру жүйелері

Банк тәуекелдері күнделікті қызмет барысында орын алуы мүмкін күтілетін шығынды да, санақ модельдері негізінде неғұрлым үлкен нақты шығындардың бағасы болып табылатын болжанбаған шығындарды да бейнелейтін әдіс көмегімен бағаланады. Модельдерде бұрынғы тәжірибеден алынған және экономикалық жағдайлар ескеріле отырып түзетілген ықтималдылықтардың мәндері қолданылады. Банк, сондай-ақ ықтималдылығы төмен деп саналатын оқиғалар туындаған жағдайда орын алатын «ең жаман сценарийлердің» де моделін жасайды.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

21. Тәуекелді басқару (жалғасы)

Кіріспе (жалғасы)

Тәуекелдерді бағалау және тәуекелдер туралы ақпарат беру жүйелері (жалғасы)

Тәуекелдерге мониторинг жүргізу және бақылау, негізінен Банк белгілеген шектерге негізделеді. Мұндай шектер қызмет жүргізу стратегиясы мен Банк қызмет ететін нарықтық жағдайларды, сондай-ақ банк қабылдауға дайын тәуекел деңгейін білдіреді.

Мұнымен қоса, Банк тәуекелдер мен операциялардың барлық түрлері бойынша жиынтық бағыттарға қатысты тәуекелдерді көтерудегі өзінің жалпы қабілетін бақылайды және бағалайды.

Қызметтің барлық түрлері бойынша алынған ақпарат тәуекелдерді сараптау, бақылау және ерте бастан анықтау мақсатында зерттеледі және өңделеді. Аталған ақпарат түсініктемелермен бірге Директорлар кеңесіне, Басқармаға, Активтер мен пассивтерді басқару комитетіне, Несие комитетіне және әрбір бөлімше басшыларына ұсынылады. Есепте несиелік тәуекелдің жиынтық мөлшері, болжамды несиелік көрсеткіштер, белгіленген тәуекел шектерінің шектеулері, өтімділік коэффициенттері, пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелінің коэффициенттері және тәуекел деңгейіндегі өзгерістер туралы ақпарат бар.

Банктің барлық деңгейлеріне Банктің барлық бөлімшелерін жан-жақты, қажетті және өзекті ақпаратпен қамтамасыз ету үшін таратылатын тәуекелдер туралы түрлі есептер жасалады.

Белгіленген шектерді ұстап тұру, инвестициялар, өтімділік, сондай-ақ тәуекел деңгейіндегі өзгерістер талқыланатын Басқарманың және Банктің өзге де қызметкерлерінің жиналыстары жүйелі түрде өткізіледі.

Тәуекелдің аса шоғырлануы

Тәуекелдердің шоғырлануы бірқатар қарсы агенттер ұқсас қызмет түрлерін жүзеге асырған жағдайда немесе олардың қызметі бір географиялық аймақта жүргізілгенде немесе қарсы агенттер ұқсас экономикалық сипаттамаларға ие болғанда туындайды және экономикалық, саяси және басқа да шарттардың өзгеруі нәтижесінде осы қарсы агенттердің шарттық міндеттемелерді орындау қабілетіне сол тәрізді ықпал етеді. Тәуекелдің шоғырлануы Банк қызметі нәтижелерінің белгілі бір салаға немесе географиялық аймаққа әсер ететін шарттардағы өзгерістерге салыстырмалы сезімталдығын көрсетеді.

Тәуекелдің аса шоғырлануын болдырмас үшін Банктің саясаты мен процедураларына әртараптандырылған портфельді қолдауға бағытталған арнайы қағидаттар кіреді. Шоғырланумен белгіленген тәуекел басқарылады.

Несиелік тәуекел

Несиелік тәуекел – Банктің клиенттерінің немесе қарсы агенттерінің шарттық міндеттемелерін орындамауы салдарынан шығынға ұшырау тәуекелі. Банк несиелік тәуекелді жекелеген қарсы агенттер, тәуекелдің географиялық немесе салалық шоғырлануы бойынша Банк қабылдауға дайын тәуекелдің шекті мөлшерін белгілеу арқылы, сондай-ақ тәуекелдің белгіленген шектерінің сақталуына мониторинг жүргізу көмегімен басқарады.

Банк қамтамасыз ету мөлшерін кезеңділікпен қайта қарауды қоса отырып, қарсы агенттердің несиелік қабілетіндегі мүмкін өзгерістерді ертерек анықтауды қамтамасыз ету үшін несиелік сапаны тексеру процедурасын әзірледі.

Несиелік сапаны тексеру процедурасы Банкке өзі бейім тәуекелдер бойынша әлеуетті шығындардың мөлшерін бағалау және қажетті шаралар қабылдау мүмкіндігін береді.

Несиелік сипаттағы міндеттемелермен байланысты тәуекелдер

Банк өз клиенттеріне кепілдіктер мен аккредитивтерді алу мүмкіндігін береді, әрі солар бойынша Банктің клиенттердің алдында төлемдерді жүргізу қажеттілігі туындауы мүмкін. Клиенттер кепілдіктер мен аккредитивтерді ұсыну шарттарына сәйкес Банктің мұндай төлемдерін өтейді. Банк көрсетілген шарттар бойынша несиелер бойынша тәуекелдерге ұқсас болатын және тәуекелдерді бақылау процедуралары мен саясаттарының көмегімен азаятын тәуекелдерді көтереді.

Өзара есептесу туралы бас келісімдерді және қамтамасыз етуді беру туралы келісімдерді пайдаланудың салдарынан тәуекелдің азаюын ескерместен, қаржылық жағдай туралы есеп баптарының баланстық құны мұндай баптар бойынша несиелік тәуекелдің ең көп мөлшерін барынша дәл көрсетеді.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

21. Тәуекелді басқару (жалғасы)

Несиелік тәуекел (жалғасы)

Несиелік сипаттағы міндеттемелермен байланысты тәуекелдер (жалғасы)

Әділ құнымен бейнеленген қаржы құралдары бойынша олардың баланстық құны құндағы өзгеріс нәтижесінде болашақта туындауы мүмкін тәуекелдің ең жоғарғы мөлшерін емес, несиелік тәуекелдің ағымдық мөлшерін білдіреді.

Қаржы құралдарының әрбір класы бойынша несиелік тәуекелдің ең жоғарғы мөлшері туралы толығырақ ақпарат жеке ескертпелерде берілді. Қамтамасыз етудің және тәуекелді азайтудың өзге әдістерінің әсері 8-ескертпеде «Клиенттерге берілген несиелер» және 20-ескертпеде «Шарттық және шартты міндеттемелер» келтірілген.

Қаржы активтерінің кластары бойынша несиелік сапа

Төмендегі кестеде Топтың несиелік рейтингтер жүйесінің негізінде баланс баптары бойынша активтердің кластары бөлігіндегі несиелік сапасының сараптамасы берілді. Сомалар құнсыздану резерві шегерілгенге дейін көрсетілген.

	2014			
	Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған	Мерзімі өткен және құнсызданбаған	Құнсызданған қарыздар	Жиыны
Ақша қаражаты және баламалары (қолма-қол ақшаны қоспағанда)	3.962.979	–	–	3.962.979
Сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар	1.687.205	–	–	1.687.205
Клиенттерге берілетін несиелер	20.812.421	2.246.205	1.046.058	24.104.684
Басқа да қаржы активтері	45.797	–	–	45.797
Жиыны	26.508.402	2.246.205	1.046.058	29.800.665

	2013			
	Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған	Мерзімі өткен және құнсызданбаған	Құнсызданған қарыздар	Жиыны
Ақша қаражаты және баламалары (қолма-қол ақшаны қоспағанда)	4.755.225	–	–	4.755.225
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялық бағалы қағаздар	2.129.703	–	–	2.129.703
Клиенттерге берілетін несиелер	15.708.350	855.618	1.162.568	17.726.536
Басқа да қаржы активтері	36.675	–	–	36.675
Жиыны	22.629.953	855.618	1.162.568	24.648.139

Қаржы активтері кластарының бөлігінде төлемді кешеуілдету күнінен өткен мерзімдер бойынша мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған несиелерді талдау

	2014			
	30 күнге дейін	31-90 күн	90-180 күн	Жиыны
Клиенттерге берілетін несиелер				
Ірі клиенттерге берілген несиелер	1.004.424	–	–	1.004.424
Шағын және орта бизнес кәсіпорындарына берілген несиелер	201.377	34.848	21.613	257.838
Тұтыну несиелері	602.623	53.293	42.747	698.663
Ипотекалық несиелер	211.814	23.402	50.064	285.280
Жиыны	2.020.238	111.543	114.424	2.246.205
Мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған несиелердің құнсыздану резерві	(12.645)	(1.266)	(12.283)	(26.194)

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

21. Тәуекелді басқару (жалғасы)

Несиелік тәуекел (жалғасы)

Қаржы активтері кластарының бөлігінде төлемді кешеуілдету күнінен өткен мерзімдер бойынша мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған несиелерді талдау (жалғасы)

	2013			
	30 күнге дейін	31-90 күн	90-180 күн	Жиыны
Клиенттерге берілетін несиелер				
Ірі клиенттерге берілген несиелер	312.644	231.578	34.275	578.497
Шағын және орта бизнес кәсіпорындарына берілген несиелер	9.280	–	27.806	37.086
Тұтыну несиелері	23.312	16.678	130.230	170.220
Ипотекалық несиелер	–	55.696	14.119	69.815
Жиыны	345.236	303.952	206.430	855.618
Мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған несиелердің құнсыздану резерві	(127)	(1.057)	(11.469)	(12.653)

Клиенттерге берілген несиелердің құнсыздану резерві туралы барынша толық ақпарат 8-ескертпеде «Клиенттерге берілген несиелер» көрсетілген.

Құнсыздануды бағалау

Несиелердің құнсыздануын тексеру кезінде ескерілетін негізгі факторлар мыналар болып табылады: пайыздар төлемдері мен негізгі қарыз сомасын өтеу төлемдері мерзімінің 90 күннен артық өтуі; қарсы агенттердің қаржылық қиыншылықтарының, несиелік рейтингінің төмендеуінің немесе шарттың бастапқы талаптарының бұзылуының белгілі болуы. Банк құнсыздануға тексеруді дербес негізде бағаланатын резервтер және жиынтық негізде бағаланатын резервтер етіп екі деңгейде жүргізеді.

Жеке негізде бағаланатын резервтер

Банк жеке негізде әрбір жеке маңызды несие бойынша құрылуы қажет болатын резервтерді айқындайды. Резервтердің мөлшерін айқындау кезінде назарға келесі жағдайлар алынады: қарсы агенттің бизнес-жоспарының тұрақтылығы; оның қаржылық қиындықтар туындаған кезде қызмет нәтижелерін жақсарту қабілеті; алынуға болжанған сомалар және банкрот болған жағдайда дивидендтердің төленуге күтілетін сомалары; қаржылық көмекті тарту мүмкіндігі; қамсыздандыруды іске асыру құны; сондай-ақ күтілетін ақша ағындарының мерзімдері. Құнсызданудан болған шығындар әрбір есепті күнге немесе одан да жиі бағаланады, егер көзделмеген жағдайлар барынша мұқият назарды қажет етсе.

Жиынтық негізде бағаланатын резервтер

Дербес маңызды болып табылмайтын несиелердің құнсыздану резервтері, сондай-ақ дербес құнсызданудың объективті белгілері жоқ, дербес маңызды болып табылатын несиелерге қатысты резервтер жиынтық негізде бағаланады. Резервтер әрбір есепті мерзімге бағаланады, мұндайда әрбір несиелік портфель жеке тестіленеді.

Жиынтық негізде бағалау кезінде дербес құнсызданудың объективті белгілері болмаса да орын алуы мүмкін портфельдің құнсыздануы анықталады. Құнсыздану шығындары мынадай ақпарат негізінде анықталады: өткен кезеңдердегі портфельі бойынша шығындар, ағымдағы экономикалық жағдайлар, сондай-ақ алынуы күтілетін сомалар және актив құнсызданған соң құнды қалпына келтіру.

Қаржылық кепілдіктер мен аккредитивтер құнсыздану мәніне тексеріледі және олар бойынша несие жағдайындағыдай, резерв құрылады.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

21. Тәуекелді басқару (жалғасы)

Несиелік тәуекел (жалғасы)

Жиынтық негізде бааланатын резервтер (жалғасы)

Төменде 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің монетарлық активтері мен міндеттемелерінің географиялық шоғырлануы көрсетілген:

	Қазақстан	ЭЫДҰ-ға кіретін елдер	ЭЫДҰ-ға кірмейтін елдер	Жиыны
Активтер				
Ақша қаражаты және олардың баламалары	4.368.839	853.240	65.525	5.287.604
Сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар	1.687.205	-	-	1.687.205
Клиенттерге берілетін несиелер	23.029.516	-	-	23.029.516
Өзге де монетарлық активтер	45.797	-	-	45.797
Монетарлық активтер жиыны	29.131.357	853.240	65.525	30.050.122
Міндеттемелер				
Басқа банктердің қаражаты	-	1.361.519	-	1.361.519
Клиенттердің қаражаты	10.501.718	1.630.451	96.750	12.228.919
Өзге де монетарлық міндеттемелер	43.887	-	-	43.887
Монетарлық міндеттемелер жиыны	10.545.605	2.991.970	96.750	13.634.325
Таза баланстық позиция	18.585.752	(2.138.730)	(31.225)	16.415.797

Төменде 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің монетарлық активтері мен міндеттемелерінің географиялық шоғырлануы көрсетілген:

	Қазақстан	ЭЫДҰ-ға кіретін елдер	ЭЫДҰ-ға кірмейтін елдер	Жиыны
Активтер				
Ақша қаражаты және олардың баламалары	3.063.956	2.568.041	32.345	5.664.342
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялық бағалы қағаздар	2.129.703	-	-	2.129.703
Клиенттерге берілетін несиелер	16.735.597	-	-	16.735.597
Өзге де монетарлық активтер	36.675	-	-	36.675
Монетарлық активтер жиыны	21.965.931	2.568.041	32.345	24.566.317
Міндеттемелер				
Басқа банктердің қаражаты	309.594	-	-	309.594
Клиенттердің қаражаты	7.633.431	-	-	7.633.431
Өзге де монетарлық міндеттемелер	15.110	-	-	15.110
Монетарлық міндеттемелер жиыны	7.958.135	-	-	7.958.135
Таза баланстық позиция	14.007.796	2.568.041	32.345	16.608.182

Несие сипатындағы активтер мен міндеттемелер қарсы агент болатын елге сай ескерілді. Қолма-қол ақша қаражаты олар іс жүзінде болған елге сай орналастырылды.

Өтімділік тәуекелі және қаржыландыру көздерін басқару

Өтімділік тәуекелі – Банктің төлемдер бойынша өз міндеттемелерін әдеттегі немесе төтенше жағдайларда өтеу мерзімі келген кезде орындай алмау тәуекелі. Осы тәуекелді шектеу мақсатында, басшылық қолданыстағы ең аз банк салымдарының сомасына қосымша ретінде түрлі қаржыландыру көздерінің қолжетімділігін қамтамасыз етті. Басшылық сондай-ақ өтімділікті ескере отырып, активтерді басқаруды және болашақ ақша ағымдары мен өтімділікке күнделікті мониторинг жүргізуді жүзеге асырады.

Бұл үрдіске күтілетін ақша ағымдарын бағалау және қажет болған жағдайда, қосымша қаржыландыруды алу үшін пайдаланылуы мүмкін жоғары сапалы қамтамасыз етудің болуы кіреді.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

21. Тәуекелді басқару (жалғасы)

Өтімділік тәуекелі және қаржыландыру көздерін басқару (жалғасы)

Банк күн сайынғы негізде өтімділіктің ішкі көрсеткіштерінің бірқатарына мониторинг жасайды. Банк қазынашылығы ақша позициясы мен өтімділігі жоғары бағалы қағаздар портфелін пайдалана отырып тұрақты негізде қысқа мерзімді өтімділікті басқарады.

Сондай-ақ Банк реттеуші органдар белгілеген өтімділік талаптарын, оның ішінде міндетті нормативтер күйіндегі ҚРҰБ-нің талаптарын да орындауға міндетті.

Банк ақша қаражатының ағыны күтпеген жерден тоқтаған жағдайда ақша қаражатына жылдам өткізілуі мүмкін үлкен сұранысы бар түрлі активтердің портфеліне иелік етеді.

Өтеуге дейін қалған мерзімдер бойынша қаржылық міндеттемелер сараптамасы

Төмендегі кестеде 31 желтоқсандағы жағдаймен өтеу бойынша шарттық дисконтталмаған міндеттемелер негізінде өтеуге дейін қалған мерзімдер бөлігіндегі Банктің қаржылық міндеттемелері берілді. Алғашқы талап бойынша өтелуі тиіс міндеттемелер өтем туралы талап ең ерте мүмкін мерзімде мәлімделсе деп қарастырылады. Алайда, Банк көптеген клиенттер Банк тиісті төлем жүргізуге міндетті болатын ең ерте мерзімде өтеуді талап етпейді деп күтеді және осыған орай кестеде өткен кезеңдердегі салымдарды талап ету туралы ақпарат негізінде Банк есептеген күтілетін ақша ағымдары бейнеленбеген.

Қаржылық міндеттемелер	2014					Жиыны
	Талап етілгенге дейін	3 айдан кем	3 айдан 1 жылға дейін	1-ден 5 жылға дейін	5 жылдан артық	
Басқа банктердің қаражаты	1.071	1.366.525	-	-	-	1.367.596
Клиенттердің қаражаты	7.749.397	3.293.342	1.205.238	-	-	12.247.977
Басқа да қаржылық міндеттемелер	33.995	4.028	4.184	1.680	-	43.887
Дисконтталмаған қаржылық міндеттемелердің жиыны	7.784.463	4.663.895	1.209.422	1.680	-	13.659.460

Қаржылық міндеттемелер	2013					Жиыны
	Талап етілгенге дейін	3 айдан кем	3 айдан 1 жылға дейін	1-ден 5 жылға дейін	5 жылдан артық	
Басқа банктердің қаражаты	1.474	-	314.792	-	-	316.266
Клиенттердің қаражаты	7.584.153	16.427	8.623	17.870	6.493	7.633.566
Басқа да қаржылық міндеттемелер	7.884	1.352	2.406	3.468	-	15.110
Дисконтталмаған қаржылық міндеттемелердің жиыны	7.593.511	17.779	325.821	21.338	6.493	7.964.942

Өтеу мерзімдеріндегі талдау ағымдағы шоттардағы таризи тұрақтылықты көрсетпейді, әрі олардың қайтарылуы жоғарыдағы кестелерде көрсетілгендерге қарағанда ұзақ уақыт бойы болды. Мұндай қалдықтар кестелерде талап етілгенге дейін өтелуге жататын сомаларға жатқызылған.

Клиенттер қаражатының құрамына жеке тұлғалардың мерзімді салымдары кіреді. Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне сәйкес Банк салымның алғашқы талабы бойынша мұндай салымның сомасын беруге міндетті *13-ескертпе* «Клиенттердің қаражаты».

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

21. Тәуекелді басқару (жалғасы)

Өтімділік тәуекелі және қаржыландыру көздерін басқару (жалғасы)

Өтеуге дейін қалған мерзімдер бойынша қаржылық міндеттемелер сараптамасы (жалғасы)

Кестеде Банктің шартты әрі шарттық міндеттемелердің шарттық қолданылу мерзімдері көрсетілген. Қарыздарды беру бойынша барлық орындалмаған міндеттемелер клиент орындалуын талап етуі мүмкін ең ерте күні бар уақыт кезеңіне қосылады. Қаржылық кепілдік шарттары болған жағдайда кепілдіктің ең үлкен сомасы осы кепілдік талап етілуі мүмкін ең ерте кезеңге жатады.

	Талап еткенге дейін және 3 айдан кем	3 айдан 1 жылға дейін	1-ден 5 жылға дейін	5 жылдан артық	Жиыны
2014	2.366.023	930.533	7.069.414	5.543	10.371.513
2013	72.902	6.010.809	–	–	6.083.711

Банк қолданылу мерзімінің аяқталуына дейін шартты немесе шарттық міндеттемелердің барлығын емес орындау талап етіледі деп күтуде.

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел – қаржы құралдары бойынша болашақ ақша ағымдарының әділ құны пайыздық мөлшерлемелер, валюта бағамдары және үлескерлік құралдар бағасы сияқты нарықтық өлшемдердің өзгеруі салдарынан ауытқитын тәуекелдер.

Банк нарықтағы ортақ және айрықша өзгерістер тәуекеліне ұшырайтын ашық валюталық позициялармен, пайыздық тәуекел мен бағалы қағаздар портфелі бойынша позициялармен байланысты нарықтық тәуекелге ұшырағыш келеді. Банк басшылығы қабылданатын тәуекел деңгейіне қатысты лимиттерді белгілеп, олардың күн сайынғы негізде сақталуын бақылап отырады.

Пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелі

Пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелі пайыздық мөлшерлемедегі өзгерістердің болашақ ақша ағымдарына немесе қаржы құралдарының әділ құнына әсер ету мүмкіндігі салдарынан туындайды. 2014 және 2013 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Банктік саудалық емес қаржы активтері мен құбылмалы сыйақы мөлшерлемесі бар қаржылық міндеттемелері болмады.

Валюталық тәуекел

Валюталық тәуекел – Банк өз қызметін жүзеге асыру кезінде шетелдік валюталар бағамдарының өзгеруімен байланысты шығындардың пайда болу тәуекелі. Шығындар тәуекелі Банктің құнмен алғандағы валюталар бойынша позицияларын қайта бағалаудан туындайды. Банк басшылығы валюталар бөлігінде қабылданатын тәуекелдің деңгейіне қатысты лимиттерді белгілейді және олардың күн сайынғы негізде сақталуын бақылайды.

Келесі кестеде Банктің 31 желтоқсанға кейбір монетарлық активтер мен міндеттемелер бойынша, сондай-ақ болжамды ақша ағымдары бойынша едәуір позициялары бар валюталар көрсетілген. Жасалған талдау жиынтық кіріс туралы есепке Қазақстандық теңгеге қатысты валюта бағамдарындағы ықтимал өзгерістің әсері есебінен тұрады (кейбір монетарлық активтер мен міндеттемелердің болуы салдарынан олардың әділ құны валюта бағамының өзгеруіне сезімтал келеді). Барлық басқа параметрлер тұрақты өлшемдермен қабылданған. Кестедегі теріс сомалар жиынтық кіріс туралы есепте ықтимал таза азаюды көрсетеді, ал оң сомалар әлеуетті таза ұлғаюды көрсетеді:

Валюта	2014		2013	
	Валюта бағамындағы өзгеріс, %-бен	Салық салынғанға дейін табысқа әсері	Валюта бағамындағы өзгеріс, %-бен	Салық салынғанға дейін табысқа әсері
АҚШ доллары	+25%	(510.000)	+20,00%	(15.973)
Еуро	+15%	(9.745)	+15,00%	8.337
Ресей рублі	+20%	9.016	+20,00%	2.099

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

21. Тәуекелді басқару (жалғасы)

Нарықтық тәуекел (жалғасы)

Валюталық тәуекел (жалғасы)

Валюта	2014		2013	
	Валюта бағамындағы өзгеріс, %-бен	Салық салынғанға дейін табысқа әсері	Валюта бағамындағы өзгеріс, %-бен	Салық салынғанға дейін табысқа әсері
АҚШ доллары	-25%	510.000	-20,00%	15.973
Еуро	-15%	9.745	-15,00%	(8.337)
Ресей рублі	-20%	(9.016)	-20,00%	(2.099)

Жыл бойындағы валюталық позиция Банкте ашық валюталық позицияларға лимиттердің белгіленуіне орай болған мәндерге шамамен тең болды және позиция белгіленген лимиттің шеңберінде болды.

Банктің 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша валюталық позициясы бұдан әрі келтірілген:

	Теңге	АҚШ доллары	Ресей рублі	Еуро	Басқа валюталар	Жиыны
Активтер						
Ақша қаражаты және оның баламалары	2.285.808	2.646.215	66.221	214.591	74.769	5.287.604
Сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар	1.687.205	-	-	-	-	1.687.205
Клиенттерге берілетін несиелер	18.210.997	4.818.519	-	-	-	23.029.516
Өзге де монетарлық активтер	43.737	2.060	-	-	-	45.797
	22.227.747	7.466.794	66.221	214.591	74.769	30.050.122
Міндеттемелер						
Басқа банкердің қаражаты	1.071	1.360.448	-	-	-	1.361.519
Клиенттердің қаражаты	3.784.829	8.142.566	21.139	279.458	927	12.228.919
Өзге де монетарлық міндеттемелер	41.999	1.789	-	99	-	43.887
	3.827.899	9.504.803	21.139	279.557	927	13.634.325
Таза баланстық позиция	18.399.848	(2.038.009)	45.082	(64.966)	73.842	16.415.797

Банктің 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша валюталық позициясы бұдан әрі келтірілген:

	Теңге	АҚШ доллары	Ресей рублі	Еуро	Басқа валюталар	Жиыны
Активтер						
Ақша қаражаты және оның баламалары	2.797.229	2.686.108	33.028	138.957	9.020	5.664.342
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялық бағалы қағаздар	2.129.703	-	-	-	-	2.129.703
Клиенттерге берілетін несиелер	16.514.461	221.136	-	-	-	16.735.597
Өзге де монетарлық активтер	34.615	2.060	-	-	-	36.675
	21.476.008	2.909.304	33.028	138.957	9.020	24.566.317
Міндеттемелер						
Басқа банкердің қаражаты	1.166	308.428	-	-	-	309.594
Клиенттердің қаражаты	4.915.922	2.602.576	28.828	83.379	2.726	7.633.431
Өзге де монетарлық міндеттемелер	11.181	3.929	-	-	-	15.110
	4.928.269	2.914.933	28.828	83.379	2.726	7.958.135
Таза баланстық позиция	16.547.739	(5.629)	4.200	55.578	6.294	16.608.182

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

21. Тәуекелді басқару (жалғасы)

Операциялық тәуекел

Операциялық тәуекел – жүйенің істен шығуы, қызметкерлердің қателіктері, алаяқтық немесе сыртқы оқиғалар салдарынан туындайтын тәуекел. Бақылау жүйесі қызметін тоқтатқан кезде, операциялық тәуекелдер беделге зиян келтіруі, құқықтық салдарының болуы немесе қаржылық шығындарға әкеліп соқтыруы мүмкін. Банк барлық операциялық тәуекелдер жойылды деген болжам жасай алмайды, бірақ бақылау жүйесінің көмегімен және әлеуетті тәуекелдерді қадағалау мен тиісті реакциялар арқылы Банк мұндай тәуекелдерді басқара алады. Бақылау жүйесі міндеттерді, кіру құқығын тиімді бөлуді, бекіту және салыстыру процедураларын, қызметкерлерді оқытуды, сондай-ақ ішкі аудитті қоса алғанда бағалау процедураларын қарастырады.

22. Әділ құнды бағалау

Банктің Инвестициялық комитеті сату үшін қолда бар бағалы қағаздардың және Банк меншігіндегі жылжымайтын мүліктің әділ құнын оқта-текте бағалау үшін саясат пен процедураларды айқындайды.

Банктің ғимараттары мен жерлерін бағалау үшін бөгде бағалаушылар тартылады. Бағалаушыны таңдауды айқындайтын критерийлердің қатарына нарықты білу, бедел, тәуелсіздік және кәсіби стандарттарды сақтау кіреді.

Әрбір есепті күнге Банк басшылығы Банктің есеп саясатына сай қайта бағалау не болмаса қайта талдау қажет болатын активтер мен міндеттемелер құнындағы өзгерістерді талдайды. Бұл талдаудың мақсаттары үшін Банк басшылығы бағалау есептеулеріндегі ақпаратты шарттармен және басқа да маңызды құжаттармен салыстыра отырып, алдыңғы бағалау кезінде пайдаланылған негізгі бастапқы деректерді тексеруде. Банктің бөгде бағалаушыларымен бірге Банк басшылығы әрбір актив пен міндеттеменің әділ құнындағы әрбір өзгерісті мұндай өзгерістің негізді екенін анықтау үшін тиісті сыртқы дерек көздерімен салыстырады.

Әділ құн туралы ақпаратты ашып көрсету мақсаты үшін Банк актив немесе міндеттеме бойынша тәуекелдердің табиғаты мен сипаттамаларының негізінде активтер мен міндеттемелердің кластарын, сондай-ақ әділ құн көздерінің иерархиясын айқындады.

2014	Бағалау күні	Пайдалана отырып әділ құнды бағалау			Жиыны
		Белсенді нарықтарда баға белгілеулер (1-деңгей)	Айтарлықтай бақыланатын бастапқы деректер (2-деңгей)	Айтарлықтай бақыланбайтын бастапқы деректер (3-деңгей)	
Әділ құны бойынша бағаланатын активтер					
Сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар	2014 жылғы 31 желтоқсан	1.687.205	-	-	1.687.205
Негізгі құралдар – жер мен ғимараттар	2014 жылғы 24 желтоқсан	-	1.029.605	-	1.029.605
Әділ құны ашылып көрсетілетін активтер					
Ақша қаражаты және олардың баламалары	2014 жылғы 31 желтоқсан	5.287.604	-	-	5.287.604
Клиенттерге берілетін несиелер	2014 жылғы 31 желтоқсан	-	-	23.029.516	23.029.516
Басқа да қаржы активтері	2014 жылғы 31 желтоқсан	-	-	45.797	45.797
Әділ құны ашылып көрсетілетін міндеттемелер					
Басқа банктердің қаражаты	2014 жылғы 31 желтоқсан	-	-	1.361.519	1.361.519
Клиенттердің қаражаты	2014 жылғы 31 желтоқсан	-	-	12.228.919	12.228.919
Басқа да қаржылық міндеттемелер	2014 жылғы 31 желтоқсан	-	-	43.887	43.887

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

22. Әділ құнды бағалау (жалғасы)

2013	Бағалау күні	Пайдалана отырып әділ құнды бағалау			
		1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей	Жиыны
Әділ құны бойынша бағаланатын активтер					
Негізгі құралдар – жер мен ғимараттар	2012 жылғы 19 қаңтар	–	535.918	–	535.918
Әділ құны ашылып көрсетілетін активтер					
Ақша қаражаты және олардың баламалары	2013 жылғы 31 желтоқсан	5.664.342	–	–	5.664.342
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялық бағалы қағаздар	2013 жылғы 31 желтоқсан	2.129.703	–	–	2.129.703
Клиенттерге берілетін несиелер	2013 жылғы 31 желтоқсан	–	–	16.735.597	16.735.597
Басқа да қаржы активтері	2013 жылғы 31 желтоқсан	–	–	36.675	36.675
Әділ құны ашылып көрсетілетін міндеттемелер					
Басқа банктердің қаражаты	2013 жылғы 31 желтоқсан	–	–	309.594	309.594
Клиенттердің қаражаты	2013 жылғы 31 желтоқсан	–	–	7.633.431	7.633.431
Басқа да қаржылық міндеттемелер	2013 жылғы 31 желтоқсан	–	–	15.110	15.110

2014 және 2013 жылдардың ішінде әділ құн көздері иерархиясы деңгейлерінің арасындағы қозғалыс болған жоқ.

Негізгі құралдар – жер мен ғимараттар

Банк меншігіндегі жылжымайтын мүлік объектілерінің әділ құны аккредитацияланған тәуелсіз бағалаушы жасаған бағалауға негізделеді. Банктің жері мен ғимараттарының әділ құны нарықпен салыстыру әдісінің көмегімен айқындалды. Бұл бағалаушы жасаған бағалау нақты жылжымайтын мүлік объектісінің сипатындағы, орналасқан жеріндегі немесе күйіндегі айырмаларға қатысты түзетілген нарықтық операциялардың бағаларына негізделгенін білдіреді.

Қаржылық жағдай туралы есепте әділ құны бойынша көрсетілмеген қаржы құралдары

Төменде қаржылық жағдай туралы есепте әділ құны бойынша көрсетілмейтін Банктің қаржы құралдарының кластары бөлігінде баланстық және әділ құнының салыстырмасы берілді.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

22. Әділ құнды бағалау (жалғасы)

Қаржылық жағдай туралы есепте әділ құны бойынша көрсетілмеген қаржы құралдары (жалғасы)

Кестеде қаржылық емес активтер мен қаржылық емес міндеттемелердің әділ құнының мәні келтірілмеген:

	2014		Мойындал маған кіріс/ (шығыс)	2013		Мойындал маған кіріс/ (шығыс)
	Баланстық құны	Әділ құны		Баланстық құны	Әділ құны	
Қаржы активтері						
Ақша қаражаты және олардың баламалары	5.287.604	5.287.604	-	5.664.342	5.664.342	-
Клиенттерге берілетін несиелер	23.029.516	22.473.385	(556.131)	16.735.597	16.547.631	(187.966)
Инвестициялық бағалы қағаздар:						
- сату үшін қолда бар	1.687.205	1.687.205	-	-	-	-
- өтеуге дейін ұстап қалатын	-	-	-	2.129.703	2.129.703	-
Басқа да қаржы активтері	45.797	45.797	-	36.675	36.675	-
Қаржылық міндеттемелер						
Басқа банктердің қаражаты	1.361.519	1.361.519	-	309.594	309.594	-
Клиенттердің қаражаты	12.228.919	11.874.005	354.914	7.633.431	7.633.431	-
Басқа да қаржылық міндеттемелер	43.887	43.887	-	15.110	15.110	-
Іске асырылмаған әділ құндағы танылмаған өзгерістер жиыны			(201.217)			(187.966)

Төменде әділ құны бойынша осы қаржылық есептілікте бейнеленбеген қаржы құралдарының әділ құнын анықтау кезінде пайдаланылған әдістемелер мем мүмкіндіктер сипатталды.

Әділ құны шамамен баланстық құнына тең активтер

Өтімді болып табылатын немесе өтеу мерзімі қысқа (үш айдан кем) қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелер жағдайында, олардың әділ құны шамамен баланстық құнына тең болуы мүмкін. Бұл жорамал талап еткенге дейінгі салымдарға, өтеу мерзімі белгіленбеген жинақ шоттарына да қолданылады.

Тіркелген мөлшерлемесі бар қаржы құралдары

Бағасы белгіленетін облигациялардың әділ құны есепті күнге баға белгілеуге негізделеді. Бағасы белгіленбейтін құралдардың, клиенттерге берілген несиелердің, клиенттер қаражатының, басқа банктер қаражатының, басқа да қаржы активтері мен міндеттемелердің әділ құны ұқсас шарттары, несиелік тәуекелі және өтеу мерзімі бар берешек бойынша қазіргі сәтте бар мөлшерлемелерді пайдалана отырып ақша қаражатының дисконтталған келешек ағындары арқылы бағаланады.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

23. Активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімін сараптау

Төмендегі кестеде күтілетін өтеу мерзімдерінің бөлігінде 2014 және 2013 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша активтер мен міндеттемелер көрсетілген. Банктің дисконтталмаған шарттық міндеттемелері туралы ақпарат «Тәуекелдерді басқару» 21 -ескертпесінде ашылған.

	2014			2013		
	12 айдан кем	12 айдан артық	Жиыны	12 айдан кем	12 айдан артық	Жиыны
Активтер						
Ақша қаражаты және олардың баламалары	5.287.604	–	5.287.604	5.664.342	–	5.664.342
Инвестициялық бағалы қағаздар:						
- сату үшін қолда бар	25.983	1.661.222	1.687.205	–	–	–
- өтеуге дейін ұстап қалатын	–	–	–	30.380	2.099.323	2.129.703
Клиенттерге берілетін несиелер	3.955.071	19.074.445	23.029.516	799.396	15.936.201	16.735.597
Негізгі құралдар	–	1.142.231	1.142.231	–	642.594	642.594
Материалдық емес активтер	–	159.298	159.298	–	191.624	191.624
Өзге активтер	1.795.691	7.001	1.802.692	808.979	–	808.979
Активтер жиыны	11.064.349	22.044.197	33.108.546	7.303.097	18.869.742	26.172.839
Міндеттемелер						
Басқа банктердің қаражаты	1.361.519	–	1.361.519	309.594	–	309.594
Клиенттердің қаражаты	12.228.919	–	12.228.919	7.609.068	24.363	7.633.431
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер	94.591	–	94.591	–	–	–
Мерзімі ұзартылған корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер	–	229.925	229.925	–	167.719	167.719
Басқа да міндеттемелер	46.892	–	46.892	51.301	–	51.301
Міндеттемелер жиыны	13.731.921	229.925	13.961.846	7.969.963	192.082	8.162.045
Таза позиция	(2.667.572)	21.814.272	19.146.700	(666.866)	18.677.660	18.010.794

24. Байланысты тараптармен операциялар

24 ХҚЕС (IAS) «Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашу» сәйкес, тараптардың бірінің екіншінің қаржылық және операциялық шешімдеріне елеулі әсер ету немесе бақылау мүмкіндігі бар тараптар байланысты деп саналады. Тараптардың байланыстылығы туралы мәселені шешу кезінде олардың заңды нысаны ғана емес, тараптардың өзара қарым-қатынастарының мазмұны да ескеріледі.

Байланысты тараптар байланысты емес тараптар арасында жүргізілмейтін мәмілелер жасауы мүмкін. Мұндай мәмілелердің бағалары мен талаптары байланыспаған тараптардың арасындағы мәмілелердің бағалары мен талаптарынан ерекшеленуі мүмкін.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

24. Байланысты тараптармен операциялар (жалғасы)

Байланысты тараптармен операциялар көлемі, 2014 және 2013 жылдардың 31 желтоқсанына сальдо, сондай-ақ көрсетілген күндерге аяқталған жылғы шығыстар мен кірістердің тиісті сомалары төменде көрсетілген:

	2014			Жиыны
	Бақылаушы акционер	Шешуші басқарма мүшелері	Компанияның жалпы бақылауында	
Активтер				
Ақша қаражаты және олардың баламалары	-	-	78.447	78.447
Клиенттерге берілетін несиелер	-	112.994	-	112.994
Міндеттемелер				
Басқа банктердің қаражаты	-	-	1.360.448	1.360.448
Клиенттердің қаражаты	-	5.327	-	5.327

	2013			Жиыны
	Бақылаушы акционер	Шешуші басқарма мүшелері	Компанияның жалпы бақылауында	
Активтер				
Ақша қаражаты және олардың баламалары	15.761	-	1.859	17.620
Клиенттерге берілетін несиелер	-	119.232	-	119.232
Міндеттемелер				
Басқа банктердің қаражаты	-	-	308.428	308.428
Клиенттердің қаражаты	-	3.727	-	3.727

Төменде 2014 және 2013 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін байланысты тараптармен болған операциялар бойынша кірістер мен шығыстар баптары көрсетілген:

	2014			Жиыны
	Бақылаушы акционер	Шешуші басқарма мүшелері	Компанияның жалпы бақылауында	
Пайыздық кірістер	-	68.583	-	68.583
Пайыздық шығыстар	-	-	29.356	29.356

	2013			Жиыны
	Бақылаушы акционер	Шешуші басқарма мүшелері	Компанияның жалпы бақылауында	
Пайыздық кірістер	-	8.033	-	8.033

Төменде негізгі басқарушы персоналдың 11 мүшесіне (2013 жылы: 10 мүшесіне) төленген сыйақы туралы ақпарат көрсетілген:

	2014	2013
Жалақы және басқа да қысқа мерзімді төлемдер	84.112	78.361
Өлеуметтік қамсыздандыруға аударымдар	8.009	6.010
Жиыны	92.121	84.371

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

25. Капитал жеткіліктігі

Банк қызметіне тән тәуекелдерден қорғану мақсатында капиталдың жеткіліктілік деңгейін белсенді басқаруды жүзеге асырады. Банк капиталының жеткіліктілігі, басқа әдістерден басқа, ҚРҰБ белгілеген нормативтерді пайдалана отырып бақыланады.

2014 және 2013 жылдар ішінде Банк капиталға қатысты Заңнамада белгіленген барлық сыртқы талаптарды толық сақтады.

Банк үшін капиталды басқарудың негізгі мақсаты Банктің капиталға қатысты сыртқы талаптарды сақтауынан және жоғары несиелік рейтинг пен қызметті жүзеге асыру мен акционерлік құнды максималдандыруға қажет капитал жеткіліктілігінің нормативтерін ұстап тұруды қамтамасыз етуден тұрады.

Банк өз капиталының құрылымын басқарады және экономикалық жағдайлар мен жүзеге асыратын қызмет түрлері тәуекелдерінің сипаттамаларындағы өзгерістерге орай оны түзетіп отырады. Өткен жылдармен салыстырғанда капиталды басқару мақсаттарында, саясаты мен процедураларында өзгерістер болған жоқ.

ҚРҰБ екінші деңгейдегі банктерден ҚРҰБ қағидаларына сай активтердің жалпы сомасының кем дегенде 5% деңгейінде капитал жеткіліктілігінің коэффициентін k1-1, k1-2 коэффициентін кем дегенде 5% деңгейінде және k2 коэффициентін активтердің, шартты міндеттемелердің, ықтимал талаптар мен міндеттемелердің және операциялық тәуекелдердің кем дегенде 10%% деңгейінде қолдап тұруын талап етеді.

Капитал жеткіліктілігінің коэффициенттерін есептеу

- Капитал жеткіліктілігінің k1-1 коэффициенті ҚРҰБ қағидаларына сәйкес бірінші деңгейдегі капиталдың активтер мөлшеріне қатынасы ретінде есептеледі;
- Капитал жеткіліктілігінің k1-2 коэффициенті тәуекелді, ықтимал талаптар мен міндеттемелерді ескере отырып алынған, бірінші деңгейдегі капиталдың активтер мен шартты міндеттемелердің сомасына қатынасы ретінде есептеледі;
- Капитал жеткіліктілігінің k2 коэффициенті тәуекелді, ықтимал талаптар мен міндеттемелерді ескере отырып алынған, нормативтік капиталдың активтер мен шартты міндеттемелердің сомасына қатынасы ретінде есептеледі.

2014 және 2013 жылдардың 31 желтоқсанына ҚРҰБ талаптарына сәйкес есептелген Банк капиталының жеткіліктілік коэффициентінің нормативі былайша болды:

	2014	2013
1-ші деңгейдегі капитал	16.749.414	16.206.117
2-ші деңгейдегі капитал	2.451.735	1.349.661
Регулятивті капитал жиыны	19.201.149	17.555.778
ҚРҰБ талаптарына сай активтердің жиыны	33.108.546	26.172.839
Тәуекелді ескере отырып алынған активтер мен шартты міндеттемелер, ықтимал талаптар және міндеттемелер	32.853.677	18.271.224
Капитал жеткіліктілігінің k1-1 коэффициенті	0,51	0,62
Капитал жеткіліктілігінің k1-2 коэффициенті	0,51	0,72
Капитал жеткіліктілігінің k2 коэффициенті	0,58	0,78